

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 36.
Podružnice: Maribor, Barbaraka ulica
št. 2. — Celje, Aleksandrova cesta,
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842. — Praha číslo 78.186.
Wien Nr. 105.541.

100

Kompromitirani klerikalci

«Slovenec» žigosan v Beogradu kot prostovoljni agent Ruševa in Cankova. — «Zločin ne more ostati brez kazni.» — Nadaljevanje «Slovenčeve» kampanje.

Nedeljska «Samouprava» se bavi s «Slovenčev» pisavo o bolgarskih dogodkih ter pravi, da je nečuten škandal, ako dr. Korošec kot šef klerikalne stranke s svojim glasilom podpira bolgarskega notranjega ministra Ruševa, ko na nelojalen način dolga našo državo skrivno pri zadnjih dogodkih v Bolgarski. «Samouprava» piše med drugim:

«Vedeli smo in prepričali so nas izkušnje zadnjih šest let, da dr. Korošec ne deli dobro tej državi niti srbskemu delu našega naroda. Moglo bi se reči, da je mržnja dr. Korošca proti Srbom določila tudi vse njegova podzemna dela proti državi kot celoti, samo zato, ker pripadajo tej državi kot celoti tudi Srbi in Srbija. Da bi pa podlost klerikalcev šla tako daleč, da bi delali proti naši državi paralelno in istočasno s Ruševom, ki je s svojimi zadržanimi demagogijami, s ničemer utemeljenimi, ne sporno dokazal, da je naš nepoboljšljiv neprijatelj, nismo mogli verjeti.»

Klerikalni izgovori, da so v članku «Bolgarska tragedija», v katerem dolži «Slovenec» skrivno Pašičevo vladno, samo apokrifna izjava v režim, ne drži. «Samouprava» pravi, da se v času, ko skušajo bolgarski oficijelni krogi svoj krivavi režim opravičevati z dozevnim imperijalizmom naše države, ne sme in ne more delati nobena razlika med državo in odgovorno vlado, ker bi posledice in odgovornost ne bile nič manjše, ako bi morebiti Bolgarom podelili njihovi pokleniki načrte.

Lest končno ugotavlja s ozirom na dr. Korošca, da je zelo žalostno, ko se mora beležiti tak grd slučaj zlobe, podlosti in izdajstva v kožljivih trenutkih naše države ter pravi: «Dr. Korošec si je s to kretnjo odvzel pravico, da govorimo z njim na način kakor doleži. V bodoče ni samo kompromitiran kot politik, nego tudi kot Slovenec. Naj bo prepričan, da mu ta Jezulizem ne bo ostal pozabljen in da se bomo vsakomur njegovemu koraku dobro spomnili na vse, kar dela danes kot prostovoljni agent Ruševa in Cankova.»

Beogradska «Reč» se tudi peča s pisavo Jaka Juhlijskega škofa o Bolgarski ter piše: «V besni mržnji proti Srbom je «Slovenec», ki je leta 1914. sikal kakor kača «Srbe na vrbe», pričel sopot sikati. Ako je to

zločin, kar dela bolgarska vlada, potem je dvojni zločin ono, kar piše g. Korošec. Ne vemo, kaj bo naša vlada podvzela, da se spametuje bolgarska vlada, toda g. Korošca je treba na vsak način spametovati — njegov zločin ne more ostati brez kazni.»

«Slovenec» v svoji nedeljski številki ponovno dolži našo vladno krivdo na dogodkih v Bolgarski, ki ima za posledico razornost bolgarskih razmer. Po «Slovenčevi» logiki so Srbi krivi politične izolacije in gospodarske propadanja Bolgarske, ki se šteje kot zaveznica bivše Avstro-Ogrske, Turčije in Nemčije med premagane države, sodegovorne za svetovno vojno.

Kdo pa je stili Bolgare k zavratnemu napadu leta 1915. in prej l. 1913. na srbsko vojsko? Bilo je dovolj prilik za sporazum med Srbi in Bolgari, vedno pa so Bolgari v najneugodnejših trenutkih zahrbno napadli Srbe in tako dokazali, da ni med njimi niti iskre jugoslovenske miselnosti. Politiki in gospodarski depreji v Bolgarski ni vzrok Pašičeva vlada in jugoslovenska politika, pač medvojna politika bolgarske vlade pod vodstvom Koburjanov, ki se še danes nadaljuje v protijugoslovenskem smislu.

Bolgarska bi se lahko leta 1918. znebila vsaj deloma svoje krivde in posledice medvojnih dogodkov, ako bi odkrito in s dejanji manifestirala za jugoslovensko državno misel in edinstvo, vendar pa tega ni storila niti takrat niti pozneje. Mogoče je, da živi med bolgarskim narodom zavest jugoslovenske skupnosti, ta zavest pa zadržava ravno režim Cankova, najzvestejšega pripadnika koburške politike, ki zvrca krivdo za svoje grehe na nas in ki jo «Slovenec» s istočasnimi napadi na našo vladno direktno podpira.

V sovrtaštvu proti Jugoslaviji in Srbom znajo pač naši klerikalci poiskati vedno primerne zaveznike. Odgovor, ki ga je dobil sedaj dr. Korošec za izdajsko pisavo lista Juhlijskega škofa, pa je menda dovolj krepak, da «Slovenec» ne bo še nadalje stili v okenj. Ako ste že kompromitirali sebe, nikar ne delajte še naprej škodo Slovencem!

Manifest prvakov Radičeve stranke za preokret njene politike

Zastopniki organizacij HSS s posebno resolucijo soglasno odobravajo skupščinsko izjavo Pavla Radiča. — Preklic vstopa v seljaško internacionalo.

Zagreb, 27. aprila.

V Hrvatskem seljaškem domu (bivši Pripraveci palači) se je vršila večera glavna skupščina zadruge Hrvatskega seljaškega doma, ki so se udeležili vsi člani Hrvatskega seljaškega kluba in bivši poslanci HRSS, ki niso več izvoljeni, zlasti pa vsi oni, ki so lani dne 3. avgusta glasovali za vstop v seljaško internacionalo. Razen tega so se udeležili zborovanja člani glavnega odbora in predsedniki okrajnih organizacij kakor tudi zastopniki ostalih organizacij bivše HRSS iz vse Hrvatske. Udeležencev je bilo okoli 500.

Po glavni skupščini zadruge Hrvatskega seljaškega doma se je vršilo politično zborovanje, ki ga je otvoril poslanec in podpredsednik HRSS Karlo Kovačević. Prvi je povzel besedo posl. Pavle Radič, ki je v enournem govoru obravnaval vsa vprašanja, ki so v zvezi s sedanjim političnim položajem. Soglasno je bila končno po daljši debati sprejeta predlagana resolucija, ki se glasi:

«Prvaki Hrvatske seljaške stranke (narodni zastopniki, bivši narodni zastopniki, člani glavnega odbora in predsedniki okrajnih organizacij), so na svojem izrednem sestanku dne 26. aprila 1925. po presoji celokupnega političnega položaja, ki izhaja iz dvanajsetletnega nepokolebljivega dela Hrvatske seljaške stranke za moralno ujedinjenje vseh južnih Slovanov, a čim so razmere dopustile tudi za njihovo politično ujedinjenje s hrvatskosrbskim jedrom kot oporo te državne in narodne tvorbe, in po pretehtanju vseh resnih razmer v našem sosledstvu in daljnjem inostanstvu, soglasno in s globokim prepričanjem sprejeli naslednje sklepe:

1. Ves govor predsednika Hrvatskega seljaškega kluba v Narodni skupščini, Pavla Radiča od 27. marca t. l. se popolnoma odobrava in sprejema, posebno pa se odobrava in sprejema izjava, ki jo je na koncu govora prebral klubov predsednik, naglašajoč, da dela te v imenu predsednika Hrvatske seljaške stranke Stjepana Radiča. To zadnje okoliščino naglašajo zbrani prvaki Hrvatske seljaške stranke s posebnim zadovoljstvom, ker imajo v tem popolno jamstvo da se bo hrvatska seljaška politika nadaljevala v tej smeri brez kakšnega kolebanja, premišljeno, sigurno in uspešno.

2. Z ozirom na to, da radi posebnih političnih razmer v Hrvatski ni mogoče sklicati formalne seje glavnega odbora, a poznavajoč iz dosedanjih poročil mišljenja vseh hrvatskega seljaškega naroda kakor tudi vseh pristavev Hrvatske seljaške stranke v tem vprašanju, so smatrajo popolnoma pooblašene brez najmanjše bojazni, da bi mogli kda pooblaščen in uspešno ugovarjati njihovi izjavi, s katero tako pred hrvatskim narodom kakor pred vso našo in tujo javnostjo najodločneje izjavljajo, da niti Hrvatsko narodno zastopstvo niti Hrvatska seljaška stranka nista imela, niti nimata in niti nameravata imeti nobenih zvez in nobenih odnošajev s seljaško internacionalo v Moskvi.

Obnavljamo pa posebno izraz osebnega zaupanja predsedniku Stjepanu Radiću, ki

je moralna simpatijam hrvatskega seljaškega naroda napram ruskemu seljaškemu narodu skušal dati konkretno obliko v taki mednarodni seljaški zajednici, kakršno ima delavstvo celega sveta še nad 60 let.

Posebno naglašamo, da je v interesu svobodnega, pravičnega in trajnega sporazuma med Hrvati in Srbi absolutno potrebno, da kljub neomejenemu političnemu zaupanju napram predsedniku Stjepanu Radiću formalno prekliče njegov načelni pristavek za vstop v seljaško internacionalo, ker smatramo za prvo svojo narodno dolžnost, da ravnajo s ničemer ne otežujemo veliko delo narodnega sporazuma in take ureditve vseh naših javnih odnošajev, ki bodo iz naše države v resnici tvorile faktor evropskega mira, napredka in svobode, kakršnega žele videti vse zapadne prosvetljene in svobodne demokracije, posebno pa naši veliki zavezniki, katerim smo za njihovo nesmrtno delo našega znanega ujedinjenja in osvobodjenja dolžni dati doostojno protidelo naše notranje politično-svobodne in socialne državne ureditve na preizkušeni načeli demokracije in narodne suverenosti.

K tej pomembni resoluciji se po sebi vsiljuje nekaj opazk. Najprej se govori o «dvanajsetletnem nepokolebljivem delu HSS za ujedinjenje vseh južnih Slovanov». Historični anali naše politike v zadnjih dveh desetletjih seveda povedo marsikaj drugega o «nepokolebljivosti» te stranke. Istotako izliva nasmešek trditve, da bo HSS nadaljevala svoje politiko v smeri svojih izjav «brez kolebanja, premišljeno, sigurno in uspešno» — kajti premislek, sigurnost in uspešnost niso karakteristike Radičevega političnega dela, sicer bi njegova stranka ne bila zlezla v zagato in kapitalizacijo. Nežaljen je tudi on pasus resolucije, s katerim se radičevci odrekajo zveze z Moskvo, ker je resolucija bila sprejeta soglasno in so torej zanjo glasovali tudi vsi tisti bivši poslanci, ki so lani docela odobrili akt Stjepana Radiča, s katerim je svolo stranko vpeljal v boljševiško internacionalo. Obenem pa gospodje tudi v tej resoluciji izražajo popolno zaupanje istemu Stjepanu Radiću, ki jih je lani z enakim «popolnim zaupanjem» vpisal med boljševike.

To so čudna protislovja, ki se jih pa radičevci naravno niso mogli izogniti, hoteč na prokrustovski način dokazati, da je njihova politika «dosledna» in «nepokolebljiva», njih najnovejši preokret na normalen. Navzlic vsemu se resoluciji ne more odrekat pomembnosti, ki ji gre. Po izjavi Pavla Radiča v Narodni skupščini je večeršnja resolucija razveselila svedočba, da se radičevci krečejo z dobrega k boljšemu.

Novost za gospode in dame

„Tropicel“ blago

za polne obleke, mnogo boljše in trpežnejše od lustra. Izvor zaščiteno angleški.

DRAGO SCHWAB - LJUBLJANA

Sklepi proforskega kongresa

Za izenačenje srbsko - hrvatskega književnega jezika in pravopisa ter esotno terminologijo.

V petek je bil, kakor smo že poročali, zaključen kongres Udruga jugoslovenskih profesorjev v Skoplju. Zadnji dan je imel prof. dr. Mirko Dejanović iz Splita zanimivo predavanje o izenačenju srbsko - hrvatskega književnega jezika in pravopisa. Predlagal je, naj ministarstvo prosvete izvoli posebno odbor filologov, ki naj bi stavljal predloge glede izenačenja književnega jezika in pravopisa, ki naj bi bil potem s posebnim odlokom ministarstva obvezen za vse srednje šole. Drugi odbor, sestavljen iz strokovnjakov, pa naj bi istočasno izdelal terminologijo za vse srednje šole. Predlog dr. Dejanovića je bil sprejet soglasno.

Kongresu so bili nato predloženi posamezni predlogi splitske, ljubljanske in sarajevske sekcije. Za častnega člana je bil soglasno izvoljen dr. Steva Marković. Ob zaključku kongresa je bila sprejeta sledeča resolucija:

«VI. kongres Udruga profesorjev v Skoplju sprejme soglasno sledeče sklepe in poziva glavno upravo, naj se z vso energijo zavzame za njihovo udeležitev:

1.) Predložiti naj se čim prej zakon o srednjih šolah za celo kraljevino. 2.) Ako zakon ne bi bil kmalu predložen, naj se po možnosti v poročanju za prihodnje leto ali v zakonu o dvanaestih izenači rok službe učnim močim na Hrvatskem z rokom službe učnih moči na srednjih šolah ostalih pokrajin. 3.) Razpored učnih moči naj se konča pred pričetkom šolskega leta ter naj pri razmeščanju kakor tudi v vseh osebnih vprašanjih posameznih učnih moči odločajo samo interesi šole in pouka ter stvarne potrebe učnih moči, nikakor pa ne razlogi postranskega značaja. Premestitve med šolskim letom naj se opuste. 4.) Vse strokovne šole naj se podrede ministarstvu prosvete, pri katerem naj se ustanove strokovna oddeljenja. 5.) V pokrajinah, kjer se zahteva za vstop v prvi razred učiteljskega poseben sprejemni izpit, naj isti odnede, ako so dilaki izvršili nižjo gimnazijo z nižjim tečajnim izpitom. 6.) Glavna uprava naj ukrene vse potrebno glede izplačila nadur. 7.) Pospeši naj se izvedba izenačenja pravopisa in šolske in naučne terminologije v vsej državi, in sicer s pomočjo najbolj priznanih filoloških avtoritet med Srbi in Hrvatmi s pomočjo priznanih strokovnjakov srednjih in visokih šol. 8.) Vprašanje ženskega dela naj bo sestavni del vprašanja ročnega dela sploh, ki naj se izvede tudi v srednjih šolah, toda samo s strokovnimi močmi. 9.) Država naj poskrbi za čim hitrejšo izgradnjo potrebnih novih šolskih zgradb. 10.) Vsem učnim močim srednjih šol, na katere se more nanašati zakon, naj se prizna pravica na 10 % plače, ker se je priznava gotovim uradniškim kategorijam. 11.) Proforski poklic naj se vzdrži na dostojni višini in naj se kvalifikacije ne zmanjšujejo. 12.) Ob priliki izdelave učnega načrta in programa za srednje šole naj se izdelajo novi tli, ki bi odgovarjali splošnim razmeram vsega naroda. 13.) V prosvetnem svetu in v vseh komisijah, ki se bavijo s šolskimi vprašanji, naj bodo zastopane tudi ženske učne moči. 14.) Glavna uprava naj poskrbi, da bo v bodoče letu poročilo z dnevnim redom pravočasno dostavljeno vsem pododborom, najkasneje 10 dni pred kongresom.

Sledile so politivne in je bila soglasno izvoljena sledeča nova glavna uprava: predsednik Jeremija Živanović, odborniki Nedeljko Divac, Pavle Stefanović, dr. Milivoj Pavlović, Branislav Miljković, Pataj ter profesorji Leposava Bošković in Jovičić.

Rezultat dr. Beneševga potovanja v Varšavo

Českoslovaški zunanji minister dr. Beneš se je vrnil iz Varšave v Prago. Njegova misla je končana in zdaj lahko presojamo, kakšen pomen in namen je imel ta poset in kaj je dosegel dr. Beneš tam, kamor so že davno umerjeni pogledi českoslovaške javnosti. Poljski tisk in poljska javnost je naglašala zlasti tri vrednosti Beneševskega poseta. Vsi poljski politični krogi so si bili edini v tem, da je českoslovaški zunanji minister eden najodličnejših državnikov in najvplivnejših politikov nove Evrope. Poljsko javno mnenje je zavzemalo stališče, da pozdravlja v Beneševu osebi enega največjih javnih činitev českoslovaške. Zato ni pozdravila v njem samo odlične in zaslužne politične osebnosti, nego tudi vodilnega predstavitelja českoslovaškega naroda. In Varšava si je bila brez izjeme na jasnem, da pozdravlja Beneša ne le poljska vlada, nego tudi poljska prestolnica in z njo celokupni poljski narod. To, da je pripisovala poljska javnost samo Beneševu posetu toliko važnost, je za poljsko - českoslovaško prijateljstvo nedvomno najboljšje znamenje.

Na drugi strani so pripisovali varšavski politični krogi posebno važnost dejstvu, da prihaja českoslovaški vodilni diplomat v Varšavo v trenutku, ko je v Nemčiji na dnevnem redu parola združitve Avstrije s nemško državo in ko je med Nemci vprašanje revanje najboljšega agitacijskega sredstva proti zveznikom. Zdi se, da je baš ta zunanji činitelj mnogo pripomogel, da je pripisovala vsa poljska javnost Beneševu posetu tako dalekosežni praktični po-

men. Med parlamentarnimi in publicističnimi činitelji Varšave je povodom Beneševskega poseta splošno prevladovalo prepričanje, da je bil sicer prvotni namen tega poseta res medsebojno zblizanje med obema državama in praktične priprave za bodoče sodelovanje, obsežne v podpisanih pogodbah, toda razvoj evropskih razmer je zdaj razširil praktični pomen tega nedvomnega zblizanja tako, da predstavlja obenem važen diplomatsko - politični akt v evropskem obsegu. Tako si tudi lahko razlagamo, zakaj je videla pretežna večina poljskih politikov in javnih činitev v Beneševem posetu in tridnevnem bivanju v Varšavi tudi mirovno politično manifestacijo, dasi o tem manifestacijskem značaju prvotno ni bilo govora.

Ni manj razveselivo in pomirjevalno ni vplivalo Beneševsko potovanje tudi zato, ker so bile ob tej priliki podpisane važne gospodarsko - politične pogodbe med obema državama. Teh pogodb se ne vesele samo ožji trgovski in narodno - gospodarski krogi, nego tudi širša javnost. Poljska javnost smatra sklenitev teh pogodb za mejnik, ki deli nedavno prošlost od lenše bodočnosti. To je druga važna stran Beneševskega potovanja, ki so ji posvetili poljski listi in vodilni politični krogi posebno pozornost. Zavest, da so vsi dosedanjí spori med obema državama končno likvidirani, da spada zdaj cela vrsta začasnih nesporazumov in konfliktov v politično zgodovino, prevladuje tudi v poljskih opozicijskih krogih, kar je pač najboljši dokaz, da je dosegel Beneš popolni uspeh.

Škohl lahko rečemo, da je zbudil Benešev poset in vse, kar je bilo z njim v zvezi, v poljskem tisku nepričakovano zanimanje. Še nikoli niso poljski listi tako obširno in iskavo pisali o českoslovaških problemih in odnošajih med obema državama, kakor povodom Beneševskega bivanja v Varšavi. V vsaki številki kolikaj vplivnega poljskega lista je izšla serija člankov, priložnostnih razprav, spominov in beležk o dosedanjih Beneševih zaslugah, o njegovi zunanji politiki na širšem evropskem zaledju in o českoslovaški sploh. Med avtorji teh člankov nahajamo imena odličnih poljskih politikov in diplomatov. Celokupni poljski tisk je bil povodom tega rodostnega dogodka v znamenju iskrenega prijateljstva med Poljaki in Čehoslovaki. V Varšavi in drugih večjih poljskih mestih skoraj ni bilo družbe, kjer bi se ne govorilo o českoslovaški, o njenem narodnem gospodarstvu, podjetnosti, solidarnosti in realnosti.

Ce torej stvarno pretehtamo vse te zunanje momente Beneševskega potovanja v Varšavo in če pomislimo, da se dogodki v evropski politiki baš zadnje dni nekam čudno razvijajo, ne more biti nobenega dvoma, da je končni rezultat tega razveselivega dogodka popolna solidarnost med Poljsko in Českoslovaško tako glede medsebojnih gospodarskih, političnih in kulturnih stikov, kakor tudi glede paralelne zunanje politike. In menda ni treba posebej poudarjati, da se lahko veseli teh Beneševih uspehov skupno z brati Poljaki in Čehi tudi jugoslovenska javnost. S poljsko - českoslovaškim pobratimstvom dobi Jugoslavija močno oporo v svoji zunanji politiki, njen prestiž na Balkanu raste, to pa je obenem jamstvo, da se tudi notranje razmere kmalu konsolidirajo.

Politične beležke

+ Zedinjenje slovanskih in hrvatskih klerikalcev. «Slovenec» poroča, da sta se sestala v Ljubljani predsednik hrvatskih pučkarjev g. Barič in načelnik SLS dr. Korošec v svrhu razgovora o odnošajih obeh bratskih strank. Ker so prenehale vse prej nastale težkoče, ki so ovirale skupno nastopanje in ker so pogledi na politične razmere isti, se bosta v kratkem sestali, kakor poroča «Slovenec», vodstvi obeh strank, da se dogovorita o bodočem sodelovanju. Ker je znano, da so hrvatski pučkarji odločni nasprotniki radičevcev, ki nočejo ničesar slišati o ponovnih, nomena «Slovenčeva» vest o ožjem sodelovanju slovanskih in hrvatskih klerikalcev. Dr. Koroščevo bojno napoved Radičevi stranki, Dr. Korošču tudi ne preostaja drugo po brcah od strani Hrvatov in Srbov, kakor da zbere svoje raztresene ude. Ali bodo hrvatski ponovci polnovredno nadomestilo dr. Korošču za hrvatske radičevce, je seveda drugo vprašanje. Vsekakor smemo pričakovati, da se bo tudi v «bloku narodnega sporazuma» pokazalo v doglednem času več jasnosti.

+ Srbofobstvo. Dr. Koroščevo «Naša Straža» objavlja beogradske pismo, v katerem opisuje Srbe in našo prestolico na način, ki je lasten njej in ljudem, vzgojenim v črnožlti miselnosti. Ničesar drugega ne vidi pri Srbih, samo slabosti. Da «Straža» odreka Srbom celo slovstvo. Piše: «Človeku se zdi, da so Slovani in vendar razodevajo njihova politična dejanja vse drugo, samo ne konsekvntno slovansko mišljenje». Tako piše o Srbih glasilo dr. Korošča, ki je zadnji čas zagovarjal nemške demonstracije v Gradcu proti «vetosavski proslavi, ki se še danes na bore pomirli, ker so v Mariboru na analisti oklofutali par nemških buršakov. Konsekvntno slovansko mišljenje je menda pokazal dr. Korošec, ko je Nemcem iz političnih nagibov kot prosvetni minister dovoljeval nemške šole. Srbom, ki so žrtvovali na poteke krvi za uedinjenje Jugoslovenov ter v svetovni vojni izgubili poldrugi milijon ljudi, očita, da njihova politična dejanja kažejo vse drugo, samo ne konsekvnt-

nega slovanskega mišljenja. Večje impertinence dr. Koroščevo list dosedaj še ni zagrešil. Pa se klerikalci še čudijo, da se jim bližajo slabi časi. Take lopovščine bi se morale kaznovati z izgonom v Avstrijo. Tamkaj je še dovolj prostora za klerikalne «Slovane», ki se naslanjajo v hujškanju in v gonji proti Srbom ter v rovarstvu proti državni in narodni edinstvi Jugoslovenov. Dr. Korošec bo prinesel z zadnjo srbofobsko številko «Straže» za novo zasedanje skupščine v Beogradu novo poročilo za klerikalce.

+ Sužnji pod krivo palico. Stališče, ki ga zavzema ljubljanski škof v zadevi razdelitve cerkvenih veleposestev, je v ostrem nasprotju z vsem, kar so doslej pridigovali naši klerikalci. Ljubljanski škof se je postavil, kakor smo že ugotovili, na stališče, da se sme agrarna reforma na cerkvenih veleposestvih izvesti le s papeževim in z njegovim dovoljenjem in samo v slučaju, ako bi on sam dodeljeval zemljo. Z isto pravico bi se lahko postavili na tako stališče tudi drugi veleposestniki in kako bi izgledala potem agrarna reforma, si lahko predstavljamo; saj vidimo, da se škof drži svojega veleposestva tako krčevito, kakor skopuh cekinov. «Slovenčeva» trditve, da so bili jugoslovenski škofje prvi, ki so sprožili po prevratu l. 1918. vprašanje agrarne reforme, je seveda namenjena le za tretjerednika, ker vsak politični pismen človek ve, da se jugoslovenski škofje za nobeno stvar tako ne boje kot za svoja veleposvetstva. Vse, kar so sklenili in izjavili, je ali lepa beseda, ali pa zloba preračunjena za ljudsko neumnost. Tako agrarno reformo, kakor ljubljanski škof, lahko zagovarja z mirnim srcem vsak velekapitalist in veleposestnik brez škode za svoj žep in če so jugoslovenski škofje po prevratu res mislili na tako agrarno reformo, kakor bi bila vseh ljubljanskemu škofu, potem je to samo dokaz, da so že takrat za vestno varali ljudstvo, ki je splošno zahtevalo odpravo vsakih fevdalnih pravic in razdelitev veleposestev. Razumljivo je, da je klerikalcem težko, ker je njihov vrhovni šef odkril svoje velekapitalistično naziranje o agrarni reformi, pomazati pa jim ni mogoče, ker pred škofom morajo vsi klerikalci in tudi krščanski socialisti ter katoliški boljševiki na kolena. Siromaki so sužnji, čisto odvisni od krive palice; saj še enega lista nimajo, kjer bi lahko zavrnili škofa in obsodili njegovo velekapitalistično stališče.

+ Žrtveni jarec. Zajedničarji, klerikalci in spahovci, razočarani nad Radičevim taktičnim in političnim skokom v monarhizem, ne bi ničesar želeli bolj kakor zaščitje Radiča, odnosno njegovo popolno izolacijo. Po vsem razpoloženju, ki vlada v blokaških krogih namram Radiču, se da jasno soditi, da se gospodje hočejo Radiča povsem iznebiti. Radiča žrtvujejo drage volje. Po Mojzesu obstojata dve vrsti žrtve. Žgalni dar in žrtve za očiščenje grehov. V obojem pa se žrtvuje jarec. Grešnemu jarcu položi Aron roko na glavo, izpove grehe in ga požene v puščavo, v žrlo Azazel. Dandanes je mnogo Aronov okrog Radiča, katerega bi radi pognali v puščavo, da se ga rešijo in sami zagospodarijo v opoziciji. Z osebnega stališča Radičevega je to žalostno, z etičnega pa grdo za njegove prijatelje in zaveznike, ki hočejo vse skupne budalosti in grehe natovoriti na samo Radičevo glavo. In tako postaja Radič pravcati žrtveni jarec politične sorte. . . V tem smislu piše zagrebška «Riječ» uvodnik, ki svojevrstno karakterizira razmere med blokaškimi zavezniki.

+ Čim dalje večja izolacija klerikalcev. Nastas Petrović je objavil v beogradskih «Novostih» svoječasni razgovor z St. Radičem, ki je bil izjavil, da ne smatra Srbov in Hrvatov za dve sovražni strani, med katerima bi morala priti potom pogajani in pogodbod mira, ker so etnično celota, etnično en sam narod skupaj s Slovenci, radi česar se mora vse delati na sporazumnih podlagi. «Samouprava» ugotavlja, da so bili tudi Srbi vedno tega mnenja in zato tudi niso smatrali, da obstoji tragično resen srboslovenski problem, kakor so to smatrale nekatere stranke in tudi Radičeva stranka sama. Med Srbi in Hrvatmi se ne morejo sklepati pogodbe kakor med dvema narodoma, temveč se morejo voditi samo razgovori dveh političnih strank. «Samouprava» spravlja v zvezo z omenjeno Radičevo izjavo dr. Koroščevo izjavo, da stoji SLS na stališču treh narodov, radi česar ne priznava etničnega edinstva. Iz tega sledi da je Radičeva stranka po izjavah Pavla Radiča v Narodni skupščini v diametralnem nasprotju z opozicijskim blokom. Zlasti dr. Korošec se načelno oddaljuje od pojmovanja, ki postaja podlaga medstrankarskim sporazumom in kompromisom. «Samouprava» naglašja, da bi se Radičeva stranka, ki je zavzela določeno smer, morala emancipirati od svoje družbe, ki njeno svobodno gibanje samo ovira. Radi stvarne in pozitivne politike morajo biti odnošaji čisti, ker vsaka nejasnost ogroža uspeh. Navajamo pisanje «Samouprave», ker dokazuje, da se politični položaj razvija v smeri popolne izolacije separatistične slovanske klerikalne stranke.

Iz Zveze kulturnih društev

Zveza kulturnih društev je prenehala s svojimi rednim predavanji. Predavanja so prično zopet prihodnjo jesen. Opetovano opozarjamo društva, ki še niso poslala poročil o društvenem delovanju, naj to ne mudoma stori.

Domače vesti

* Zastopnik Lige narodov v Jugoslaviji. Pomočnik generalnega tajnika Lige narodov Avonil prispe dne 1. maja v Beograd, kjer ostane nekoliko dni. Avonil bo pri tej priliki konferiral z ministrom za zunanje zadeve o vprašanjih, ki spadajo v delokrog Lige narodov.

* Iz diplomatske službe. Dosedanji svetnik našega poslanstva v Madridu Radomir Luković je prisel v soboto v Beograd ter odpošuje prihodnjo nedeljo v Carigrad, kjer nastopi svoje novo službeno mesto kot generalni konzul.

* Še zagrebske policije v Beogradu. Še zagrebske policije dr. Bedeković se mudi že nekoliko dni v Beogradu. Predvčeršnjim je ministru za notranje zadeve dr. Maksimoviću poročal o položaju v Zagrebu ter prejel instrukcije za postopanje proti vodstvu HRSS in o akcijah proti komunističnim organizacijam.

* Smrt edine hčerke Ljube Davidovića. V Beogradu je umrla včeraj edina hčerka bivšega min. predsednika Ljube Davidovića, soproga našega vojaškega atašee v Bernu. Ljuba je tem hujša, ker so Davidoviću Bogdanoviću svetovno vojno umorili edinega sina. Vode vseh parlamentarnih klubov so izrazili včeraj Davidoviću povodno teške žalbe svoje sožalje.

* Smrtna kosa. V nedeljo zjutraj se je v gledni rodbini mag. phar. g. Franca Savina v Kranju preselil ljubljani sinček Janek med nebeske krilate in so ga položili v večni počitek. Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje! — V Celju je umrla v soboto gospa Ana Cetina, soproga faktorja Zvezne tiskarne g. Milana Cetina. Bodi ji ohranjen blag spomin!

* Napredovanje v državni službi. V gosposki službi so bili iz 3. skupine pomočnikov v I. skupini III. kategorije: gosdar Viktor Svoboda pri gosdni upravi v Kranjski gori, okrajni gosdar Anton Abram pri okr. oblasti v Dubrovniku, okrajni gosdar Fran Kamen pri oblastnem referentu v Ljubljani, okrajni gosdar Alojzij Barle pri gosdni postaji v Ptuj, okrajni gosdar Viktor Presel pri gosdni postaji v Kamniku, okrajni gosdar Ferdo Perjančič pri gosdni postaji v Kranju, gosdarski oficijal Josip Seidel pri gosdni direkciji v Ljubljani, okrajni gosdar Anton Komel pri nadzorni postaji v Ljubljani, okrajni gosdar Fran Trček pri gosdni postaji v Konjicah in gosdar Miroslav Hanzl pri gosdni upravi v Kostanjevici.

* Sodni izpiti je prošil petek napravil s prav dobrim uspehom g. dr. Julij Fellacher, avskaltant pri deželni sodišču v Ljubljani.

* Iz načrtov novih šolskih zakonov. Komiteta za osnovnošolski načrt zakona je dokončano zaključila svoje delo. Načrt bo v kratkem predložen narodni skupščini. Za osnovno šolo ostane osemletna šolska obveznost v principu, dejansko pa tam, kjer je izvedena. Drugod se bo izvajala stopnjena, povsod pa se uvede začasno vsaj dvodelna nadaljevalna šola kot nadaljevanje na 6-6 razredne. Predvidena je popolna delitev šolstva od politične oblasti. Nadzorniki so stalni in vzeti le iz vrst dotičnega učitelstva, zahteva pa se vsja izobrazba (višja pedagoška šola) in vsaj desetletno praktično delo v osnovni šoli. Upravitelj postanejo stalni. V meščanskih šolah se v I. in II. razredu poučuje enotno, 3. in 4. razred dobiva kmetijsko-gospodarski, trgovski ali industrijski značaj. V didaktiki prevladuje vsakosvoj praktičnost. Učitelji morajo dovršiti višjo pedagoško šolo. Zakonski načrt o učiteljskih in učiteljski izobrazbi predvideva petletno učiteljsko kot nadaljevanje v izšolanih dovršene meščanske ali nižje srednje šole. Prva štiri leta se poglablja splošna izobrazbenost, peto leto je posvečeno praktični vzgoji in izpopolnjevanju. Obisk višje pedagoške šole je fakultativen.

* Errata corrigé. V nedeljskem oddatku Masarykove »Svetovne revolucije«: korigirani v tretji koloni (spodnji stavek): mesto »sta sprejemala naš program« pravilno »sta sprejemala naš program«; dalje mesto »to zametajemo situacijo« pravilno »to zametajemo situacijo«. Manjše tiskovne napake, ki smisla ne kvarijo tako občutno, popravi sam.

* Legitimacije za Zagrebski veleposelje. Dobivajo pri Publicitatis, Ljubljana, Selenburgova ulica 7/II. Cena Din 40, tudi po povlačju.

* Nove legitimacije za državne uradnike. Direkcije državnih železnic bodo v kratkem pričele z izdajanjem novih legitimacij za državne uradnike, oficije in upokojence ter njihove rodbine. Legitimacije za aktivne drž. uslužbence in oficije so modre barve, znotraj s fotografijo in žigom direkcije. Legitimacije je veljavna za leto, za katero je izdana ter jo za nadaljnja leta potrdi urad, kateremu lastnik pripada. Na modro legitimacijo se dobi polovični vojni listek brez oziroma na šteto potovanj. Legitimacije za rodno aktivnih drž. uslužbencev in oficijev ter za upokojence so sive barve. V legitimaciji je pritrjenih pet listov za evidenco potovanj, ker se na sivo legitimacijo zamore vožnja za polovično ceno le trikrat na leto. Na podlagi modrih in sivih legitimacij se bodo pri blaginjah izdajale znižane vozovnice za mešane, osebne in brzovalne, izvem-ke ekspresne vlake.

* Znižana železniška vožnja za rezervne oficije. Prometno ministrstvo je dovolilo vsem rezervnim oficijem polovično vožnjo na vseh državnih železnicah v letošnji kopalniški sezoni. Olajšava velja samo za one rezervne oficije, ki so člani združenja rezervnih oficijev, a niso državni uradniki.

* Obnova »Zetskega doma«. Kakor javlja »Samouprava«, je gradbeno ministrstvo dovolilo potrebni kredit za obnovo »Zetskega doma« na Cetinju. V obnovljenem »Doma« bo nameščeno narodno gledališče in druge kulturne institucije črne gore.

* Pred natakarskim štrajkom v Zagrebu. Med zagrebskimi natakari je v zadnjih dneh nastalo gibanje za zboljšanje delovnih pogojev. Zahtevajo, da se v lokalih uvede obvezno pobiranje napitnice, ki naj bi zna-

šala 10 odstotkov potroška, oziroma 10 odstotkov bruto-dohodka delodajalca. Ker delodajalci to zahtevo večinoma odklanjajo, utegne v najkrajšem času izbruhati štrajk natakarijev in markerjev.

* Spopad na beograjski univerzi. Ekvidran, kakor znano, je na beograjski univerzi povodil inavguracijo novega rektorja prišlo do ostrega spopada med študentstvom. Mučna zadeva je sedaj Ekvidirana. Rektor je s ostrim disciplinarnim ukorom kaznoval vse dijakke, ki so demonstrirali proti ministru prosvete.

* »Slobodni dom« zopet ustavljen. Zagrebsko policijsko ravnanje je vnovič ustavilo izhajanje glasila Radičeve stranke »Slobodnega doma«. Svoj odlok utemeljuje s dejstvom, da bi moral imeti list v smislu prijave novo ime, ker sta tudi lastnik in odgovorni urednik drugi osebi, kakor pri ustavljenem »Slobodnem domu«, glavnemu glasilu HRSS. V številki od 22. t. m. ni niti označena številka lista in se na več krajev v besedilu govori še vedno o HRSS in predsedniku Stjepanu Radiću, kakor da bi stranka še vedno obstajala. Iz vsega tega je razvidno, navaja policijski odlok, da je novi »Slobodni dom« samo nadaljevanje starega, kateremu je bilo v smislu sklepa ministrskega sveta povodno razpusta stranke prepovedano izhajanje. Zopetna ustavitve temelji na čl. 138. ustave.

* Studija o stanovanjskem vprašanju. Delavska zbornica za Slovenijo v Ljubljani je izdala študijo o stanovanjskem vprašanju, ki osvetljuje, opira na bogato statistično gradivo, stanovanjsko krizo v Sloveniji. Knjižica se dobiva v vseh knjižnicah.

* Prijava za vstop v učiteljsko službo na srednjih šolah. Absolventi filozofske fakultete, ki nameravajo vstopiti v učiteljsko službo na kakšni državni srednji šoli mariborske oblasti naj se prijavijo pisмено pri velikem županu mariborske oblasti najpozneje do 10. maja. V prijavi naj navede kandidat učno stroko in stanje izpita, to je, ali je izpisan, ali so mu odobrene domače naloge ali ima absolutorij in drugo.

* Beograjski tehnikl na poučnem potovanju. Predvčeršnjim je prispeela na Dunaj večja skupina profesorjev in dijakov beograjske tehniške fakultete. Prišli so iz Prage in Pizna, kjer so si ogledali razna industrijska podjetja.

* Občinske volitve v Zagrebu. Do 10. maja se vrše v Zagrebu nadomestne občinske volitve. Izvoliti bo treba 25 občinskih svetnikov. Kakor se sliši, bo vložnih šest kandidatov. Volitev se samostojno udeležijo tudi Samostojna demokratska stranka. Naslednje liste bo bivalni občinski svetnik dr. Jutriša.

* Znižanje cen v naših primorskih kopalnicah. Zveza kopalniških razglašala, da se cene v kopalnicah našega Primorja gibljejo med 50 in 80 Din dnevno za popolno oskrbo in stanovanje. V luksuznih hotelih dnevna cena za oskrbo in stanovanje ne sme prekažati 85 Din. V nekaterih krajih otoka Krka se tudi že 40 Din dnevno lahko dobi popolna oskrba s stanovanjem.

* Slovenski rudarji v Brnau les Mines so ustanovili 7. decembra »Društvo rudarjev«. Uprizorili so že dve igr. Imajo pevski zbor, nimajo pa slovenskih pesmaric. Zato prosijo drage rojake za pesmarice, kakršnekoli bodo. Tudi iger jim manjka. Dobrodošli so vsake igre in knjige. Denarnega premoženja nimajo, da bi knjige plačali, zato trkajo na bratovska srca Slovencev in Slovenk, da jim pošljejo knjige. Naslov: Alojzij Grčar Brnau les Mines, Rue de Lorraine No 19. Cite 10. Pas de Calais, France.

Proti Korpulenciji (debelosti) učinkuje edino preizkušeno in najnovejšo sredstvo

Lepoform tablete

Glavna založba:

lekarna Bahovec, Ljubljana (in Salus)

Opreme za neveste

od priproste do najfineše izvršbe priporočila trgovina perila

HED. ŠARC, Ljubljana

Selenburgova ulica 5 183-4

* O usodi ustreljenega tihotapca, ki je podlegel na meji pri Sv. Križu nad Mariborom, smo naknadno zvedeli še sledeče podrobnosti: V noči od četrtka na petek so avstrške obmejne postaje streljale na 2 tihotapca, ki pa sta jim ušla na našo ozemlje. Bila sta očividno tista dva, katere je zasledoval v oni noči naš finančni stražnik Dvoršek, ker je padli tihotapec imel sveže obvezano rano na eni roki. Ustreljenega tihotapca so prepegljali v Selnico ob Dravi, kamor je drugi dan prisel iz Tezna pri Mariboru neki Černičič, ki je v ustreljenem spoznal svojega sina Alojzija Černičiča, roj. l. 1903, po poklicu mehanika, katerega je že dalj časa iskala vojaška oblast, ker je dezertiral od vojaške službe v Novem Sadu. Oblasti so že vedele, da se peča Černičič s tihotapstvom ter so imele vse obmejne stanice natančno popis Černičiča, ki se po polnoma strinja z zunanostjo ustreljenega. Kdo je bil drugi tihotapec, ki je ušel, ni ugotovljeno, brzčas tudi kak dezertir, kar bo morda pojasnila nadaljna preiskava. Tragičen dogodek bo resno varilo številnim temnim elementom, ki se nočejo pokoriti oblasti in živeti v poštenem poklicu.

* Pegavi legar v Sremsu. V Sremsu se je pojavil pegavi legar. Doslej so umrli štiri osebe za to boleznijo — po ena v Zemunu, Mitrovici in v Novem Sadu.

* V planosti padel v vodo in utonil. Posesnik Julij Logar v Ložu je napravil prošil petek dobro kupčijo ter si vsled tega privoščil večjo mero sladkega vinca. Ko se je židane volje vračal domov, je zašel s golo in padel v več metrov globoko jamo,

napolnjeno z vodo. Vaščani so mu sicer prihiteli na pomoč, a bile je prepozno. Potegnili so ga mrtvega iz vode.

* Sreča v nesreči. Ob železniški progi Gorica-Trst se je prošil četrtik igral dvoletni fantek Anton Pavlin iz Štandreža. Mati, ki je bila zaposlena v bližini, ni opazila, da je deček splezal na tir. Ko je pridral iz Gorice osebni vlak, je strojevodja pač zapazil na progi otroka, a bilo je že prepozno, da bi mogel še pravočasno ustaviti vlak. Mati je jokala in kričala, ko je otrok legnil pod vlakom. A skoraj bi lahko rekli, da se je zgodil čudež: ko je vlak že odšel in so dvignili otroka, je bil fantek živ in le malo opraskan. Zdravniki je ugotovili, da je otrok ostal nepoškodovan.

* Prva toča. Iz Središča nam poročajo: V nedeljo popoldne se je nudi potnikom, ki so odhajali s vlakom, zanimiv naraven prizor. Vsu se je huda naliv z gosto točo, obenem pa je najlepše sijalo sonce. Na vzhodnem nebu se je nad Trnovci prikazala mavrica v seji svojih lepoti. Naliv ni dolgo trajal in tudi prva toča ni napravila nobene škode.

* Dva delavca zasuta. V soboto sta kopala Janez in Jože Zmavc, eden 25, drugi 16 let star, v Bošnjem pri Pšecah pesek za slivanje domače hiše. Neka deklica, ki se je popeljal šaltja z njima, je na povratku opazila, da je bil ravno na dotičnem kraju, kjer sta kopala poprej oba brata pesek zasut, bratov pa nikjer. Zato je šla na njihov dom, kjer je zvedela, da se še nista vrnila. Domači so takoj slutili nesrečo in našli v rešnici oba, zasuta v pesku in mrtva.

* Aretacije komunistov v Zagrebu. Zagrebska policija je definitivno prepovedala vse ulične in javne manifestacije, projektirane za 1. maj. Ker pa so komunisti klub temu agitirali za proslavo delavskega praznika je policija aretirala več komunistov in izvedla pri njih hišno preiskavo, pri kateri je našla precej obsežnega materiala. Kakor poročajo listi, je zaplenjeni material težak kriminalnega značaja.

* Razne tatvine po deželi. V stanovanje posestnika Janeza Lorberka na Vardi pri Sv. Lenartu je vlomil v soboto v popoldanskih urah Ivan Rebernik iz Grušove pri Mariboru. Odnasel je kompletno moško obleko, 100 dinarjev gotovine in neka kovana denarja v skupni vrednosti 1246 Din. — Znana vlačugarica. Šoletna Ana Hlebec, doma iz Trbovelj se je spopadla v stanovanju nekega rudniškega podružnika in mu ukradla listino z 250 Din in raznimi legiti-macijami. — Razno oblieko. Je pokradel svojim sodelavcem zaposlenim v kmetijskem rudniku 23 letni rudar Jost Puzelj, doma iz Mirne peči. Napravil je skupne škode 1800 Din kakor je neznan kam odšel. Nevarnega tatu zasledujejo orožniki.

* Senzacionalna aretacija v Doboju. V petek je bil aretiran v Doboju v Bosni znani povojni bogataš in monopolisti posrednik Milan Ivezkič. Z njim vred je policija aretirala še 20 oseb in sicer radi velikih malverzacij v tuzlanski solni. Uradnika Vukić, ki je prišel na sled sleparijam in hotel stvar naznaniti, je Ivezkič odvedel z avtom, očividno z namenom, da ga ubije. Ker pa se je Vukić še pravočasno posrečilo uiti, je Ivezkič oddal nani več streliv iz samokresa, ki ga pa niso zadeli. Ivezkičeva aretacija je izvalila ogromno senzacijo. Zadnje čase je silno razmetaval denar in pri raznih orgijah potrošil nekatere noči kar po 30-70.000 dinarjev.

Iz Ljubljane

* Demokratiški klub »Tabor« ima danes dne 28. aprila ob 20. uri sejo v tajništvu SDS, na kateri predava g. S. Bajič o gospodarstvu sovjetske Rusije. Oostle dobrodošli!

* Tombola poštnih in državnih uslužbenec. V nedeljo se je vršila na Kongresnem trgu v Ljubljani tombola poštnih in državnih uslužbenec, ki je v materijalnem oziru gotovo prav dobro uspela. Glavni dobitek spalno opravilo iz hrastovega lesa, vredno 8000 Din, je zadel trgovka Marija Pucelj iz Rožne ulice. Drugo darilo, lepo opremo za nevesto, vredno 5500 Din je dobila Marija Logar, Metelkova ulica 2. Tretje darilo, pisan prašek, vredno 4000 dinarjev je postalo last gđ. Ivanke Krištof, četrt darilo, ženski šivalni stroj, vredno 3600 Din je dobila Marija Schön iz Zgoranje Hrušice. Peto darilo, moško kolo vredno 3000 Din je dobila Ivanka Srca, Dunajska cesta 6 in zadnje darilo, vozček z raznimi živilci, vredno 2500 Din je zadel Gasper Oder, uradnik pri tvrdki Ranžinger. Pred glavno tombolo je bilo razdeljenih tudi okoli 100 petork in četvork. Kakor običajno je tombola privabila na prostran Kongresni trg tudi v nedeljo veliko ljudi in se računalo, da je bilo navzočih nad 5000 oseb. Iz navedenih podatkov pa je razvidno, da je bila v nedeljo sreča ženskemu svetu izredno naklonjena.

* Predavanja o zdravstvu. Peto predavanje se vrši danes, v torek ob 6. uri zvečer v veliki dvorani univerze. Predava dr. Pintar, specialist za ženske bolezni o veleskrajnem predmetu »Hizljena žena«. Pristop k predavanju imajo samo matere in dekleta. Uljudno vabljene vse, ki vam je kaj do lastnega zdravlja in pa do zdravlja zaroda.

* Politično in gospodarsko društvo D. S. za kolodvorski in šentpeterski okraj ima letošnji občni zbor z občinskim dnevanjem redom v sredo dne 29. t. m. ob 8. uri zvečer pri g. Bončarju, Sv. Petra c. 41, k kateremu vabi vse člane in somišljenike društva, da se istega v čim večjem številu udeležijo. — Odbor.

* »Jurjevanje« na ljubljanskem Gradu se prične v nedeljo dne 3. maja ob 9. uri zjutraj z mašo in traja potem ves dan. Na sporedu so godba, petje, srečolov in še mnogo drugega, kar razveseljuje oko, uho in srce. Za potrebo je vseskransko in izvrstno preskrbljeno. Odiralo se ne bo nič. Z ozirom na najbližji namen te narodne prireditve, se vsi narodno čuteči ljubljanci in okoličani prijazno vabijo, naj posejijo v nedeljo ljubljanski Grad.

* Zabavni večer s petjem, godbo, plesom in drugimi zabavnimi točkami, priredi pevski odsek »Grafika« v soboto, dne 9. maja v dvorani Kazine. Vse zabave, smehe in šaleželjno občinstvo se vabi na ta večer mičnost, segavosti in razigranosti, na katerem bo mladi grafični pevski zbor in šentjakovski orkester z izvrhano mero zabave razigraval mlado in staro. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 10 Din. Ves dobitke gre v korist pevskega odseka »Grafika«.

* »Radio« klub v Ljubljani. Prejeli smo: Na članek v »Jutru« glede ustanovitve radio-kluba obveščamo čitatelje in ves kulturni svet, da se bo v najkrajšem času — po odobritvi klubovih pravil po poštni in policijski direkciji — ustanovil v Ljubljani radio-klub v svrhu poustno in zabave ter približevanja radioteleviziji. Iz tehničnih in materijalnih vzrokov sploh ni bilo dolej mogoče misliti na ustanovitve, vsled česar prošimo slavno občinstvo še nekoliko potrpljenja. — Za pripravljalni odbor »Radioklub« Feliks Slechia.

* Umrli v Ljubljani. Zadnje tri dni so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaj: Franc Zanoškar, izkuhar, 61 let. — Marija Stenta, žena umirovlj. sod. usarn, ravnatelja, 62 let. — Mihael de Bernardi, hlapec, 29 let. — Zvonko Mohar, delavec sin, 2 leti. — Martina Kotnik, hči izdelovalca cementnih cevi, 15 mesecev. — Andrej Ogrinc, delavec sin, 3 leta. — Boris Trstenjak, postajni odmoravnik, 25 let. — Ivana Stare, postajnikova žena, 35 let. — Marija Šepič, kočarjeva hči, hiralica, 19 let.

* Politične priprave. Od nedelje na ponedeljek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaj: 2 tatvini, 1 prestopnik kaljenja nožne mize, 3 prestopni planosti, 2 popada od psa, 1 prestopnik kaljenja straže, 5 prestopnik prekrščenja policijske ure in 1 pristopek prekrščenja policijske ure in 1 pristopek prekrščenja brez dovoljenja.

društva, da se istega v čim večjem številu udeležijo. — Odbor.

* »Jurjevanje« na ljubljanskem Gradu se prične v nedeljo dne 3. maja ob 9. uri zjutraj z mašo in traja potem ves dan. Na sporedu so godba, petje, srečolov in še mnogo drugega, kar razveseljuje oko, uho in srce. Za potrebo je vseskransko in izvrstno preskrbljeno. Odiralo se ne bo nič. Z ozirom na najbližji namen te narodne prireditve, se vsi narodno čuteči ljubljanci in okoličani prijazno vabijo, naj posejijo v nedeljo ljubljanski Grad.

* Zabavni večer s petjem, godbo, plesom in drugimi zabavnimi točkami, priredi pevski odsek »Grafika« v soboto, dne 9. maja v dvorani Kazine. Vse zabave, smehe in šaleželjno občinstvo se vabi na ta večer mičnost, segavosti in razigranosti, na katerem bo mladi grafični pevski zbor in šentjakovski orkester z izvrhano mero zabave razigraval mlado in staro. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 10 Din. Ves dobitke gre v korist pevskega odseka »Grafika«.

* »Radio« klub v Ljubljani. Prejeli smo: Na članek v »Jutru« glede ustanovitve radio-kluba obveščamo čitatelje in ves kulturni svet, da se bo v najkrajšem času — po odobritvi klubovih pravil po poštni in policijski direkciji — ustanovil v Ljubljani radio-klub v svrhu poustno in zabave ter približevanja radioteleviziji. Iz tehničnih in materijalnih vzrokov sploh ni bilo dolej mogoče misliti na ustanovitve, vsled česar prošimo slavno občinstvo še nekoliko potrpljenja. — Za pripravljalni odbor »Radioklub« Feliks Slechia.

* Umrli v Ljubljani. Zadnje tri dni so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaj: Franc Zanoškar, izkuhar, 61 let. — Marija Stenta, žena umirovlj. sod. usarn, ravnatelja, 62 let. — Mihael de Bernardi, hlapec, 29 let. — Zvonko Mohar, delavec sin, 2 leti. — Martina Kotnik, hči izdelovalca cementnih cevi, 15 mesecev. — Andrej Ogrinc, delavec sin, 3 leta. — Boris Trstenjak, postajni odmoravnik, 25 let. — Ivana Stare, postajnikova žena, 35 let. — Marija Šepič, kočarjeva hči, hiralica, 19 let.

* Politične priprave. Od nedelje na ponedeljek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaj: 2 tatvini, 1 prestopnik kaljenja nožne mize, 3 prestopni planosti, 2 popada od psa, 1 prestopnik kaljenja straže, 5 prestopnik prekrščenja policijske ure in 1 pristopek prekrščenja brez dovoljenja.

Alfred Abel

»Marija Corda«

prideta v polnoletnu

— »Gardni oficer« —

Kino »LJUBLJANSKI DVOR«.

Iz Maribora

* Večer češke glasbe je v neželje kljub lepemu pomladnemu dnevu privabil v ljudsko univerzo že toliko občinstva, da je bila skoro polovica velike dvorane polna. Vsi pevski nastopi so želi zasluženo pohvalo, ga, Aphrova pa ni sodelovala, ampak gđ. Zacherlova. Tudi je odpadlo predavanje g. Topiča, ki je bilo predvsem namen večera, češ da je g. predavatelj obbolel. V tem slučaju bi pa lahko kdo drugi prebral njegovo predavanje iz odbora prirediteljev.

* O češkoslovaški literaturi v dobi Jana Husa bo v četrtek dne 30. aprila zvečer predaval v ljudski univerzi lektor češkega jezika na ljubljanski univerzi g. dr. Burian.

* Polcija je prišla 19-letnega Jelme-nicega, ki je v Studencih pri Mariboru organiziral v komunističnem duhu obratni-ke in delavske valence. Jelmenič je iz-gnan na Češkoslovaško, kjer je pristojen — Dalje je policija prišla preko Beograda došlega ruskega državljana Peckovića, ki bi naj bil tudi prišel s sumljivim namenom v našo državo. Izgnan bo čez mejo. — No cesti pa je policija pograbil 12-letnega fanika, ki je pred par dnevi prišel kontra-bant s tržaškimi osebnimi vlakom v pro-storu zavirača na vagonu iz Trsta v Mari-bor brez voznega listka. Trdil je, da se pi-še Ivan Leskovec. Govori slovenski. Ške-donjsko narečje in tudi laško. Najprej so ga dali v Dečji dom, odkoder pa je ušel, kakor ga je policija pograbila na ulici in ga bo vrnila v Italijo.

Iz Celja

* Podporno društvo za revne otroke v Gaberju priredi v nedeljo dne 3. maja ob 14. uri veliko javno tombolo v prid revnim otrokom. Dobitkov je okrog 350 in so deloma razstavljeni v izložbi veletrgovine Sternecki. Tombolske karte so po 3 Din komad ter se prodajajo v veletrgovini Sternecki, v glavni trafiki, v brivnici Ze-leznik in v trafiki Spiglj v Gaberju. Do-be se tudi pri vseh društvenih štalah.

* Odhod g. polkovnika Tošiča. Jutri, v sredo se poslovijo od Celja komandant celjskega vojnega okrga in mesta Celja g. polkovnik Borivoj Tošič, ki je na lastno željo premeščen v ministrstvo vojne in mornarice v Beograd. G. polkovnik je bi-val v Celju pet let ter si je s svojim na-stopom in patriotičnem udeleževanjem znal pridobiti primerno spoštovanje v kro-gih, ki so imeli priliko za bližje spoznati. Celjski častniki zbirajo pri drugi prijatelji in tovarši so priredili g. polkovniku v soboto zvečer v mali dvorani Celjskega doma pri-srčen poslovilni večer. G. polkovniku želimo na njegovem novem mestu mnogo sre-če in uspehov.

* Iz demokratske stranke. Redni se-stanek krajevne organizacije demokratske stranke za mesto Celje se vrši jutri, v sre-do, dne 29. aprila ob 20. uri v klubovi sobi Celjskega doma.

* Nočno lekarniško službo ima ta te-den lekarna »Pri križu« na Cankarjevi cesti.

* Pomočniki izpiti kovaških vajencev. V nedeljo dne 26. aprila dopoldne je bila od Zveze obrtnih združenj v Celju oprošče-nih 10 kovaških vajencev, ki so vsi z posli-

Es-ka **Jogo** **Torpedo** **Bianchi** **J. Gorec** **višek** **moderne** **tehnike** **naizcenneje pri** **Palata Ljubljanske** **kreditne banke in** **Gospodarskega c. 14.** **Vsi nadomestni deli in oprema.**

tivnim uspehom položili teoretične in praktične izpite za kovaške pomočnike. 4 vajenci so položili izpite s prav dobrim, 6 pa s dobrim uspehom.

Iz Trbovelj

* Prosvetno društvo »Svobodni oders priredi v soboto 2. maja ob 6. zvečer v dvorani pri Fortjeu literarni večer, na katerem bo recital pesnik Karlo Kocjančič, trudnik »Ljubljanskega Zvonca«, svoj erotični roman »Dva« poln zanimivih duševnih zapletov, ki bodo prisilili poslušalce vztrajati do konca v napetem pričakovanju. Ta literarni večer bo novost ne le za Trbovlje, temveč tudi za Ljubljano, kajti v kolikor se spominjamo, niso pri nas še pri-rejali prireditve, na katerih bi recitali pisatelji svoje romane. Roman, ki še ni bil objavljen, nas spominja po svojem značaju na Strindbergovo »Bedakovo izpoved«, ki je tudi izšla v slovenskem prevodu.

* Zaključek šolskega leta na obrtno nadaljevalni šoli na Vodah bo jutri v sredo 29. t. m. Ob sklepu šole v treh razredih 82 učencev, ki so končali večino s dobrim uspehom.

* Srečno gospodarstvo je sporočilo s število 3682, da morajo biti naslednje cene mesa maksimalne: 1 kg volovskega 16 Din; kg telce in mladih volov 15 Din; kg krave 13 Din; deklarirano meso 10 Din; telečje 17 Din in svinjina 20 Din. Prestopki se bodo kaznovali in odstopili v kazensko postopanje okrajnemu sodišču v smislu zakona o pobljanju dragine. Kdor bo prestopke ponovil in bo kaznovan, se ga bo zasledovalo tudi od strani politične oblasti in mu odvzelo eventualne tudi obrt.

Iz Primorja

* Smrtna kosa. V Trstu je umrl 80letni Ivan Macarol, znana oseba in tržaških slovenskih krogih, posebno med delavstvom. Bil je od ustanovitve član in večkratni odbornik »Delavskega podpornega društva« ter odbornik drugih narodnih organizacij. Dokler so mu dovoljevala razmere, je podpiral vse domače prireditve. Pogreb pokojnika se je vršil v ponedeljek. Bodi mu zemlja lahka! — V Trstu je preminul trgovec Filip Adamič N. v m. p.

* Nov župnik v Barkovljah pri Trstu. Barkovljanski župnik Anton Kjuder je po 25-letnem službovanju stopil v pokoj. V četrto stoletje svojega bivanja med svojimi rojaki, si je pridobil splošno spoštovanje vseh. Barkovlje so dobile sedaj župnika v osebi Alojzija Salvadorija, ki je sicer rodom Italijan, toda obvlada slovenski jezik.

Razlagov dan

10. maj 1925 po celi Sloveniji.

Kdor še ni, naj kupi srečke za

Razlagov spomenik</

Iz življenja in sveta

Nemška ekspedicija na najvišjo goro sveta

Nemško planinsko društvo, ki je šele nedavno nastalo iz nemško-avstrijske alpinistične organizacije, je prevzelo pokroviteljstvo nad nemško ekspedicijo na Mount Everest. Zopet se kaže nemška ekspanzivnost tudi na polju alpinistike: Nemci hočejo za vsako ceno videti tudi svoja imena v spominskem kamnu na najvišji gori sveta. Zavist, da bi blestela na plošči samo angleška imena, jim ne da miru ter jih vspodbuja k tekmam.

Dne 2. julija odidejo člani ekspedicije v Benetke. Sestanejo se z Avstrijci, katere bo vodil planinec Pulsator v. Peiser. Nemcem bosta poveljevala bivši stotnik Bleines in dr. Schmidt.

Na prijateljskem sestanku alpincev, ki se je vršil te dni v Berlinu, se je govorilo med drugim tudi o načrtu, kako je treba splezati na vrh Mount Everesta. Pulsator v. Peiser bo plezal kvivku z južne strani. Najprej se poda na pot izvidna ekspedicija, kateri bo sledil glavni štab, ki bo razdeljen v dve skupini. Za plezanje do vrha je določenih samo trideset oseb. Izvidna ekspedicija bo imela nalogo proučiti teren in razmere v visokem gorovju ter pozneje oskrbovati plezalce. Na vznožju kančunškega ledenika bo postavila ekspedicija taborišče, ki bo nekaj generalen štab podjetja. Za ekspedicijo so že določeni strokovnjaki vseh vrst: geolozi, topografi, risarji in drugi. Glavna opora ekspedicije pa bo šest izkušenih tirolskih vodnikov po visokih gorah. Ti bodo pomagali svojim gospodarjem na vrhi. Najvišje točke sveta pa nočejo planinci iz Avstrije in Nemčije zavzeti v enem mah, marveč polagoma v etapah.

Izvidna ekspedicija se poda na pot že letos poleti. Njena naloga bo, pripraviti vse potrebno za jedro planincev, ki odpotuje šele v prihodnjem letu. Alpinisti bodo opremljeni z vsemi prilikami za tako pot ter bodo imeli s seboj celo radio, potem katerega bodo pošiljali v svet vesti najkrajšim putem. Člani bodo med sabo neprestano v zvezi s pomočjo brezžičnega brzojava.

Sestanka v Berlinu seje udeležil tudi član angleške ekspedicije polkovnik Bruceja na Mount Everest kanitan Noel, ki je nekaj časa motril Nemce, potem pa se namrdnil in jim voščil v srečo. Dejal je: »Uverjen sem, da se boste potrudili, toda kako bo s plezanjem na vrh, boste že videli sami«.

Tibetanski lame, ki se nahajajo v Berlinu in so tudi prisostvovali temu sestanku, so se na te besede baje prav pomenljivo smehljali.

Koliko mož je mobilizirala Avstro-Ogrska

Generalni major Hugo Karchnaw je imel te dni na Dunaju predavaje v društvu za vojaške vede. Iz njegovih podatkov, ki jih je zbral iz arhivov vojnega ministrstva in generalnega štaba, je sedaj razvidno, koliko mož je vsega skupaj mobilizirala avstro-ogrška monarhija v svetovni vojni.

Do 1. septembra 1918 je mobilizirala Avstro-Ogrska vsega skupaj 7 milijonov 250.000 mož. To število se je zvišalo ob pohodu na 7.500.000. V vojaški službi se je nahajalo med vojno tudi 75.000 žensk. Tekom vojne je bilo hkrati v vojni službi kvečjemu štiri milijone in pol mož, vstevši ranjene in bolnike. Na fronti, ozimma v pravi vojni službi je bilo v razpadli monarhiji koncem vojne 2.653.000 mož in 510 tisoč 500 konj. Od tega števila se je nahajalo na francoskem 240.000 mož, na balkanu 376.000, na vzhodnem bojišču 357.000 in na italijanski fronti 1 milijon 680.500 mož.

Ob izbruhu vojne je mobilizirala Avstro-Ogrska 1.800.000 vojakov. Od tega števila jih je bilo koncem oktobra 1918 le še 493.000, ki so stali v resnici na fronti. Od vojaške službe je bilo za vojne oproščenih iz raznih, večinoma civilnih vzrokov 1.500.000 mož.

Predsednik Hindenburg

Maršal Paul von Beneckendorff und Hindenburg, v nedeljo izvoljeni predsednik Nemčije, je bil rojen v Poznaniu 1. 1847. iz stare pruske rodbine. Z 11 leti je vstopil v kadetnico. Študiral je v Wahlstadtu na Šleskem, nato pa v Berlinu. L. 1865. je bil paž pruske kraljice Elizabete. Ta mu je podarila uro, ki jo je po lastni hvali nosil v treh vojnah (1. 1866., 1870. in 1914.).

V vojni 1. 1866. je bil kot podporočnik ranjen pri Sadovi. V francosko-nemški vojni je bil pri Sedanu, pri obleganju Pariza in prisostvoval je v versajski palači ustanovitvi nemškega cesarstva.

Pozneje je vstopil v generalni štab. Stotnik je postal šele 1. 1878. Odslej je napredoval hitreje. Bil je imenovan za profesorja v kadetnici in je postal so-trudnik famoznega Schlieffena, tvorca nemškega ofenzivnega načrta. L. 1885. je bil major in l. 1893. polkovnik. Z 49. leti je postal general (l. 1903.) in komandir IV. armadni zbor v Magdeburgu. Tu je ostal osem let, nakar je 1. 1911. stopil v pokoj in se umaknil v Hannover.

Takoj po izbruhu svetovne vojne je vrhovna komanda mislila na Hindenburga. Tako je bil 23. avgusta zopet vpoklican v aktivno službo. Zaslovel je po svojih zmagah pri Tannenbergu, Mazurskih jezerih in v poljski kampanji. Ko je padel Falkenhayn v nemilost, je dobil 29. avgusta 1916. Hindenburg komando nad celotno nemško armado. Po končani vojni se je zopet vrnil v penzionistovsko mesto Hannover, odkoder je zdaj poklican na najvišje mesto, ki ga ima na razpolago poveljstva Nemčija. Ali se bo tudi kot državni predsednik obnesel tako, kakor se je kot vojni maršal, bo pokazala bodočnost.

Snubitev s cigaro

Ta čudna navada se je udomačila v Guatemali v Srednji Ameriki. Ako hoče zasnovati mladenič izvoljenko, pozvoni na vratih hiše, kjer stanejo stariši dekleta, in jih poprosi za vžgalico, da bi more prigrizati cigaro. Stariši postanejo pozorni. Ako pozvonijo še enkrat in prosijo za ogenj, vedo, kam pes tace moli, in se informirajo o razmerah mladenca moža in njegovem značaju.

Ako so stariši dekleta zadovoljni s snubcem, mu dajo pri tretjem zvonjenju ogenj za njegovo cigaro. Snubec si prigrize cigaro in vstopi v hišo, kjer formalno zaprosi za roko izvoljenke, nakar mu dekle poda roko. Ko je snubec pokadil cigaro, mu da nevesta še eno in tudi ognja.

Lahko se tudi zgodi, in menda celo dostikrat, da snubec starišem dekletu ni po volji. V tem slučaju ne dobi ognja za cigaro in vrata se mu pred nosom zapro. To pomenja po tamošnjih običajih, da je dohl na len način veliko košaro, i bi rekel, da je bil to migljaj s kolom.

× Z Amundsenove ekspedicije. Poročali smo že, da je dospela ekspedicija znanega raziskovalca polarnih krajev Roalda Amundsen pred kakimi 14 dnevi na Spitzbergu z obema ladjama »Framom« in »Hobbyjem«, kjer sta se ustavili ob robu ledene skorje, ki obdaja otok na precejšnjo daljavo. Tako kot sta dospeli ladji na Spitzbergu, so

začeli sekati kanal v led, da bi se mogla oba parnika približati suhi zemlji kolikor mogoče blizu. Sedaj se je to zgodilo in material je že izkrcan. Letali sta zopet montirani, in sploh bo v kratkem vse pripravljeno za polet proti severnemu tečaju. Te dni imata napraviti »Fram« in »Hobby« poskušne vožnje proti severu, da preiščeta klimatične razmere in posebno da vidita, kako je z ledom. Istočasno se povzpeta tudi obe letali v zrak za poskusne polete. V nastru Amundsen je, da gresta ladji, ko bo vreme ugodno, kolikor mogoče daleč proti severu. Ko »Fram« in »Hobby« ne bosta več mogla dalje, se napolnijo na letalih posode z bencinom in oljem, in oba aeroplana se končno dvigneta v zrak in skušata doseči severni tečaj po zračni poti. Pričakujejo, da se to zgodi že prihodnje tedne.

× Nov švicarski višinski rekord. Švicarski letalec nadporočnik Carcier v Churu je pretekli teden dosegel z novim lahkim aeroplanom, opremljenim z motorjem močnim 300 konjskih sil, nov švicarski višinski rekord. Tekom ene ure je dosegel Carcier višino 9750 metrov. Dosedanji višinski rekord je bil postavljen leta 1919. z 8100 m.

× Razstava Tutankamenovih zakladov. Največji del zakladov, ki so bili dolejš spravljani iz Tutankamenove grobnice na dan, so spravili s čolni pod strogim nadzorstvom v Kairo v muzej, kjer jih bodo sedaj razstavili. Tekom enega mesca bo namreč razstavljen, nakar jih bo lahko vsak

do videl v muzeju. Splošno pravijo, da so ti novi zakladi še lepši in dragocenejši kot oni, ki so jih pred kratkim izkopali. Sarkofag Tutankamena odpro šele prihodnje leto. Upajo, da se v njem nahajajo najdragocenejši kosi vsega ogromnega farasonovega zaklada.

× Nov primer telepatije. Čuden primer telepatije javlja iz Newyorka. Ondi sta dva potepuha napadla 16letnega dijaka, ki se je igral na vrtu z dekletom. Ustrelila sta parkrat nanj, ne da bi ga zadela, nakar je dijak pobegnil v hišo. V istem trenutku, ko se je to dogodilo, je imela dijakova mati, ki se nahaja na Floridi, nad 2000 km daleč, čudne sanje, v katerih je videla pred seboj popolnoma natančno vsa dogodek, ki se je odigral tako daleč. Mati je jasno videla oba napadalca, slišala strela in videla bežati sina v hišo. Razločila je celo obraze, obleko in orožje obeh zločincev. Komaj se je gosa zbudila, je prejela telefonsko obvestilo iz Newyorka, v katerem so ji sporočili o napadu na sina.

× Zalosten konec zaroke. V vasi Hornostajevce v volkoviškem okrožju na Poljskem sta sklenila sosed Jan Lewosiecko in Josp Gruska, da bosta svečano proslavila zarok prvega. V to svrhu sta kupila velično množino alkohola in plač zganje celo noč. Končno sta oba padla nezvestna pod mizo in trdno zaspa. V sobo je prišel pujske, ki se je spravljal nad gospodarja Lewosieckega in mu odgrnil levo uho. Potem se je spravil tudi na glavo in pregriznil arterije. Ne da bi se zavedel, je popolnoma pijani kmet izkravrel. Ko je prišel Gruska čez nekaj ur k ebi, je našel pivskega brata mrtvega poleg sebe.

Sijajna obrtniška manifestacija

Otvoritev vajeiške razstave. — Nad 6000 vajencev iz Zagreba in vse Slovenije v sprevodu.

V nedeljo so se kljub slabemu vremenu zbirale že ob ranih urah na prostoru Ljubljanskega velesejma skupine obrtniških vajencev iz Ljubljane in ljubljanske okolice ter iz Gorenjske in Notranjske, ki so došli v Ljubljano z jutranjimi vlaki. Ob 9. uri se je formirala impozantna povorka, ki je odšla na postajo, da tam pričaka goste iz Zagreba, Maribora in drugih krajev ob južni železnici, za katere je bil določen poseben vlak. Tako zagrebški kakor tudi mariborski posebni vlak sta prišla z nad-enournno zamudo.

Na postaji so pričakovali goste v imenu pripravljalec odbora g. Engelbert Franchetti, dr. Ivan Pless, Ivan Rebec ml. in Ivan Bernik. Na kolodvoru sta bila tudi naš znani organizator štajerskega obrtniškega g. Jakob Zdravec in voditelj novomeške obrtniške organizacije Filip Ogrš.

Prihod vlaka s pozdravi in sprejemi je bil najlepša manifestacija solidarnosti vseh obrtniških organizacij iz mariborske, ljubljanske in zagrebške oblasti. Vsa na kolodvoru zbrana množica se je okoli 11. ure razvila v veliko povorko, ki je z dvema godbama, uvrščena po posameznih obrtnodajalstvih šolah z napisnimi tablicami in narodnimi državniimi trobojnicami krenila po Resljevi cesti, Kopitarjevi ulici, Vodnikovem trgu pred mestni magistrat, po Starem in Mestnem trgu na Sentjakobski trg, po mostu in Rimski cesti na Bleiweisovo cesto, kjer se je povorka ustavila pred vladno palačo, da se obrtniški naraščaj pokloni pokrovitelju razstave, g. velikemu županu. Ob zvokih godb in med klici »Živio« pred palačo se je deputacija obrtnikov iz ljubljanske in mariborske oblasti kakor tudi ženskega in moškega naraščaja zahvalila velikemu županu za pokroviteljstvo nad razstavo in ga prosila, da bi ostal tudi še nadalje naklonjen slovenskemu obrtništvu.

Povorka je nato krenila po Aleksandrovi in Dunajski cesti na sejmšče k uradni otvoritvi razstave.

Pred razstavnimi paviljonoma so že bili zbrani zastopniki oblastev, stanovskih korporacij in organizacij, odlične dame, inozemski zastopniki, novinarji, kakor tudi mnogo drugih povabljenih gostov. Med njimi smo videli: načelnika ministrstva trgovine in industrije dr. Rudolfa Marna, ki je obenem častni predsednik te pomembne prireditve,

dalje g. gerenta dr. Dinka Puca in Antona Likozarja, načelnika prosvetnega oddelka dr. Pavla Pestotnika, kmetijskega oddelka Ivana Sancina, zastopnika finančne delegacije višjega finančnega svetnika M. Spindlerja, zastopnike Trgovske in obrtniške zbornice predsednika Ivana Kneza, prov. predsednika Jeana Schreya, svetnika Jakoba Zdravca, svetnika Frana Ks. Stareta, tajnika dr. Viktorja Murarka, Ivana Mohoriča, dr. Ivana Plessa in dr. Josipa Pretnarja ter konzulenta Frana Zagarja. Splošno obrtno zvezo iz Maribora je zastopal njen načelnik g. Fran Bureš. Gremij trgovcev v Ljubljani je bil zastopan po podnačelniku g. I. I. Kavčiču, Gostilničarska zveza po gospodu Franu Kavčiču. Zveza industrijev po g. Dragotinu Hribarju. Dalje so bili prisotni med drugimi odličnimi gosti načelnik g. Adolf Ribnikar, od inozemskih zastopnikov na avstrijski generalni konzul g. Strautz, belgijski konzul g. Milan Dular in portugalski konzul g. Štruceff. Kot domačin je bil prisoten predsednik Ljubljanskega velesejma g. Fran Bonač.

Po prihodu velikega župana g. dr. Vilka Baltiča je g. Engelbert Franchetti v imenu glavnega odbora pozdravil prisotne, poudarjajoč v svojem govoru izreden pomen prireditve, ki bo velikega moralnega značaja za obrtniško mladež, ki bo tvorila bazo za krepkejši in zdravjši razvoj onega stanu, kateremu so po svoji številnosti in gospodarski važnosti dane najodločilnejše funkcije v gospodarstvu naše države. Na napredek obrtniškega naraščaja je obrnjena pozornost celokupnega obrtniškega, od njega je odvisna usoda nove obrtniške generacije; zato naj bi bila dolžnost države, pa tudi širše gospodarske javnosti, da posveti vzgoji obrtniške mladine največjo pažnjo in pozornost, da ji omogoči kar najbolj dovršeno strokovno izobrazbo. V to so v prvi vrsti potrebni naložbi stiki med vajenci in mojstri. Velike važnosti pa so tudi razstave vajeniških del. V svojem govoru se je g. Franchetti zahvalil vsem činiteljem, ki so s svojo podporo omogočili prireditve, zlasti g. zahvala od delku ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani. Trgovski in obrtniški zbornici, vodstvom in učiteljem obrtnodajalstvalnih šol, pa tudi posameznim mojstrom tako iz mariborske kakor ljubljanske oblasti, ki so se z veliko

požrtvovalnostjo lotili priprav in pri-pomogli do tako sijajnega uspeha te prireditve. Ob koncu svojega lepega zasnovanega govora je predlagal udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju ter pozval navzoče h vrktratemu klicu »Živio« kralju, kraljici in prestolonasledniku Petru. Ob burnih ovacijah je godba zaigrala državno himno.

Nato je predsednik Ljubljanskega velesejma g. Fran Bonač pozdravil kot domačin, poudarjajoč v svojem govoru velik pomen, ki ga ima razstava za razvoj obrtniškega in tudi za razvoj naše industrije ter trgovine in izrazil mneneje, naj bi tej razstavi sledila kmalu tudi razstava mojstrskih del. H koncu je z željo, da bi ta razstava najbolje uspela, zaklical: »Živelo naše vrolo jugoslovensko obrtništvu!«

G. Franchetti je zatem prosil velikega župana g. dr. Baltiča, da otvori razstavo, nakar je veliki župan v iskrenem in stvarnem govoru vzpodbujal naše obrtništvu h kar najintenzivnejšemu delu. Omenjal je, da je na tem prostoru naša trgovina, industrija in obrt pokazala že lepe uspehe (veliki sejem). Tudi naš naraščaj prikazuje danes, da umeva svoje naloge in da stremiti k velikim ciljem. Zahvaljujoč se za zaupanje, ki mu ga je izkazalo obrtništvu s tem, da ga je naprosilo za pokroviteljstvo te pomembne razstave, je g. veliki župan v toplih besedah poudarjal veliko agilnost Zveze obrtnih združenj, ki si je pod načelstvom g. Franchettija priborila za pospeševanje in organizacijo našega obrtniškega naveljnih zaslug. Nato je uradno otvoril razstavo ter si na čelu vseh prisotnih ogledal razstavne prostore.

Razstava je brez pretiravanja krásno urejena in se vidi na njej izredno lepi izdelki obrtniških vajencev iz vseh krajev Slovenije in prav iz vseh strok. Ni skoro mogoče reči, katere stroka je razstavila najlepše izdelke. Med številnimi z napismi opremljenimi večjimi in manjšimi izdelki so tudi takšni, ki zahtevajo že precejšnjo sposobnost.

Podrobnosti o razstavi sami bomo še pisali. Za danes samo pozivamo občinstvo, naj poseti to zanimivo razstavo: ki bo trajala do 4. maja.

Popoldne je bila v prostorih Zveze gremijev dve uri trajajoča anketa, ki se se je udeležili zastopniki obrtniškega učitelstva obrtnodajalstvalnih šol. Otvoril je anketo predsednik Zveze obrtnih združenj g. E. Franchetti, razpravo pa je vodil dvorni svetnik gospod dr. Rudolf Marn. Obravnavala so se pereča aktualna vprašanja, ki zadevajo obrtniški stan in so mnogi govorniki sprožili predloge, katerih uresničenje bi bilo ogromnega pomena za razvoj naše obrti. Na predlog gospoda Franchettija se je izvolil ožji odbor obrtnikov in učiteljev, ki naj izdela zadnevne resolucije.

Obrtniška veselica z godbo dravske divizije, ki se je vršila v Narodnem domu, je bila prav amirana — zlasti proti večeru, ko je bil poset večji.

Dan otvoritve vajeiške razstave je bil pravi praznik našega obrtnega naraščaja, ki se je zbral v impozantnem številu 6—7000 iz vse Slovenije, celo iz oddaljenega Prekmurja, da vidi svoje delo in svojo — moč, da pokaže obrtništvo tudi strmeči Ljubljani. V goste so pohiteli k njemu tudi mladi tovariši in tovarišice iz Zagreba, ki so si na razstavi lahko dobili mnogo spodbude. Kolikega vzgojnega pomena za obrtno mladež je bila baš ta iskrena manifestacija, si lahko razbral z žarečih obrazov dečkov in deklic, ki so korakali v skromno neskončnem sprevodu po ljubljanskih ulicah. Niti utrujenost — po štiri ure in več so bili na nogah — niti blato in dež jih niso spravili v slabovoljo, kakor tudi ne gneča na razstavnih prostorih in ob tolikem navalu in prvi prireditvi opravičljivi organizatorni nedostatki. Ko se je popoldne razdelili po sejmških in drugih restavracijskih prostorih, se je od povsod razlegalo veselo petje, prekinjeno po mlademu smehu in razposajenih šaloh. Popoldne so si z zanimanjem ogledovali razstavljene izdelke svojih tovarišev in tovarišic, zvečer pa se strumno in veselo vračali na kolodvor. Nedelja jim bo ostala gotovo v lepem in trajnem spominu.

Roka roko, obe pa obraz

(K premijeri v ljubljanski drami.)

Včasih so iz gledališke pisarne javnost in kritiko informirali o pomenu in delovanju uprizorjenih avtorjev ter o važnosti, tehtnosti igre, ki je nova na repertoarju. Gledalci so bil takrat vsaj nekoliko orijentirani. Zdaj čitamo le suhoparne notice, ki ne povedo dosti več kot plakat.

Jacinto Benavente je Spanec in je prejel za svoja dela Nobelovo nagrado. Njegova komedija za lutke »Roka roko...« je torej strašno imenitna reč, spisana po vzoru »Comedie dell' arte«. Dakle, si publika in kritika, sprejmi jo z dolžnim navdušenjem. Kdor pa ne ploska, si Kajfež!

Pa med publiko pri premieri ni hotelo biti navdušenja, in kritiki so se spogledovali ter so skomizgali z rameni. Za tole igro Benavente pač ni prejel, niti zaslužil Nobelove nagrade. Stvar je namreč po vschni strani, avtorjevi aforizmi, paradoksi in okismo, ri so kakor rožine v potoci, oblika je čista kopija stare komedije dell' arte, a vse skupaj je narejeno z neko forsirano duhovitostjo, koncentrirano miselnostjo, v iskani zunanji originalnosti, a z majhno duševnostjo in hladnim čustvom. Plamen, ki blebskeče, a ne greje. Bizarnost, ki osuplja, a ne sega do srca...

Kaj je Otona Zupančiča nagnilo, da je prevedel to reč, ne vem. Morda briljantnost

stila, duhovite domislice, apatnost figur iz stare laške komedije ali aktualnost satire. Kot čtivo je igrice res prav prijetna, a z našega odra ni ogrela — nikogar ne smem reči, ker se vedno najdejo ljudje, ki jim je vsaka novotarija nova biblija, čeprav še tako prisiljena in bedastal.

Avtorju je bil potreben prolog in epilog. In v prologu pravi z afektirano skromnostjo, da se zaveda, da je ta igrice »primitivna«: »samo prosti, da naj postanejo gledalci v duhu kolikor mogoče otroci. Svet je že star in brbljav, umetnost pa se noče postaviti, in da bi se zdelo otrok, se dela, kakor da jeclja...«

Stara devica, ki se dela mlado punčko, — starec, ki se dela fanta od fare, pa sta le smečna otročja. In umetnost, ki se dela mlado?

Iz zgodovine gledališča: Sočasno z misteriji in mirakli, z dramskiimi scenami iz sv. pisma in življenja svetnikov, so se razvijala pristna ljudska burka, polna razbradane in čisto tudi razuzdane, sirove in debele komike. Celo v najbolj pobožnih srednjeveških dramatskih snoveh je imel polski in spolski humor mnogo prostora. Alegorični element se je uveljavil posebno v moralitetih, ko sta miselnost in abstraktno filozofiranje zavladala tudi v poeziji. Disputacije o vseh problemih življenja tvorijo jedro teh moralitet. A niti tem resno zamišljenim igrarim ni

nedostajalo burlesknih scen in satiričnih nasokov na aktualnost, na sodasne razmere in navade.

Toda polag resnobnih in tehnomiselnih moralitet si je ljudstvo želelo krohota in čim čim porednejše zabave. Tako se je razvijala groba burka, polna nedostojnosti in sirovosti, a tudi najpristnejše, čisto naravne dovornosti in močne situatne komike. Moraliteta in burka sta živeli kot dve enakopravni sestri.

Kakor so v starih Atenah po tragični trilogiji zaigrali vselej še veselo razbrzdano satirsko igro, so tudi v Parizu in v Rimu po misteriju ali moralitetu zaigrali bujno burko.

V Italiji se je po vzoru robate rimske atelane razvila takozvana commedia dell' arte, pavilijada, ki so si jo igralci večinoma izmišljali kar spoti na odru. Snov in potek teh pavilijad sta bila malone stalno ista; neizpremenjeni so ostajali tudi značaj, le dialog so si igralci improvizirali. Zakonske historice, sleparstva na škodo skopuhov dogodivščine Pavlihe in Kurenta, pretepi kvartopircev in zaljublencev, razne znane kvaccacije i. dr. ginjlive, a hkratu hude popoprane epizode iz popularnih novel ali življenja ljudskih junakov so tvorile snov teh izpodrečanih burk.

Prebrani Aristofanov suženj in sploh pretkani antične komedije so se izpremenili v Harlekina, ki je bil vedno zaljubljen v Kolombino; starorimski Maccus se je zdaj

zval Pulcinello in je ostal dozdevni tepec, ki pa ima ves svet za norca; tu je bil dober dušni oče in oderuški trgovec Pantalone, pedantični Jurist dr. Graziano, ki zna paragrafa po mili volji preobračati, parastil in zvodnik Brighella (ki je lahko tudi ženska), jecljač, fiftifitit itd. — same stalne figure in maske italijanskega karnevala.

V duhu in po vzoru teh starih komedij s stalnimi tipi so pozneje pisali svoje satirne, komične in burleskne igre tudi prvi dramatik v Italiji: Alessandro Tassoni, Salvatore Rosa, Sala, Fiorello i. dr. Pisali so tudi tako hude satire na politiko, cerkev, vladno in uradniško ter sploh na sodobno družbo, da je bil n. pr. Boccacini (1615.) po španskih vladnih beričih zavratno do mrtva pretepen. Commedia dell' arte je ostala priljubljena po vsem svetu, kamor so jo zanesli italijanski komedijanti. In celo Molierova (1673.) pesnitev je poglajala svoje korrene iz te nizke cirkuške komike. Oplodila pa je drametike vseh narodov in jih oplodila še danes.

Tudi Jacinto Benavente jo je v tej igri posnemal. Sam pravi: »To so iste groteske maske, kakor v laiki komediji dell' arte, samo ne tako vesele...«

Njegovo zatrevanje, »da se ti dogodi nš so mogli nikoli in nikjer dogoditi, da so osebe lutke, pa je razumeti, da se dogaja jo ti dogodki dandanes povsod in so te lutke le simboli živih sodobnikov. Tu so

znani nam bogataši najbolj umazane proletosti, milostive ordinarne krvi, a polni blagajn, bedni častniki, še pravkar mogočnjaki, literati, ki najbolj stradajo, kadar analize bogato šanjejo izvanfranzne poidme, ki se sijajno preživljajo z avdonistvom in izsiljevanjem, akopuhi, oderuhi, kleščaplazci pred naslovi, celo dr. Graziano, jo rist mazaž in premetač, nastope prav imenitno.

Igra je torej v okviru starih figur ilške stare komedije moderna satira na vse možne pojave in probleme današnjih dni.

Nova, Benaventova ideja je le uprizarjenje na dvojnost človeška: »Vsi nosimo v sebi velikega gospoda s pomiselnimi mislimi, sposobnega za vse vzvišene in za vse lepe... in poleg njega ponižnega hlapca, ki opravlja smatna dela in se mora baviti z nizknotnostmi življenja. Vsa umetnost tiži v tem, da ju dobro loči; in kadar zabradoš v podlost, lahko vselej rečeš: to ni moje delo — moj sluga je bil!«

Dejanje igrice je nekaka kópónikijada. Dva lačna potepuha, ki sta bila že kot zločinci na galerah, osleparjata vse mesto. Molčeč Lerdar predstavlja skrivnostnega gospoda, brbljavi Krispin njegovega slugo. Šb jaino stanujeja in živita, se oblačita velk kaški in sta vabljena na vae strani. A Learder se resno zaljubi v idealno Silvijto, hčero nek bogataša Polikina, bivšega zločincea na galerah. Zvodnica doune Silve jima po

Gospodarstvo

Otvoritev zagrebskega velesejma in kongres trgovcev

Zagreb, 27. aprila.

Kljub temu, da ni bila napovedana svečana otvoritev, je bilo večeraj ob otvoritvi četrtga zagrebskega velesejma prisotnih mnogo odličnih osebnosti. Med temi omenjamo ministra trgovine in industrije dr. Gjura Surmina za načelnika m. g. dr. Todorovića in Krpanom, zagrebskega velesejma dr. Zuccona, mestnega župana Heinzel, zastopnika vojske generale Tucakovića, Srečkovića in Uzun-Mirkovića, češkoslovaškega poslanika Šebo, rumunskega poslanika Emandija, poljskega poslanika Okenskoga, avstrijskega odpravnika poslov Hoffingerja, ki so dospeli iz Beograda. Prisotne so bile polnoštevilno vodilne osebnosti hrvatskih gospodarskih krogov.

Vsi odlični gostje so se zbrali pred glavno industrijsko palačo ZZ, kjer jih je pozdravil v hrvatskem in francoskem jeziku predsednik ZZ gosp. Fran Prevedan, ki je v svojem nagovoru poudarjal važnost zagrebskih sejmov. Za njim je povzel besedo minister dr. Surmin, ki je obljubljal vso podporo s strani vlade, da bi se institucija zagrebskega velesejma trajno obdržala.

Posetnikov sejma je bilo že prvega dne okrog 30.000. Zbog velikega zanimanja že za prvi dan sejma se sodi, da bo tudi naslednje dni poset velik in da bo sejem v poslovnem oziru dobro uspel.

Včeraj dopoldne se je v bivši saborski dvorani otvoril tudi kongres vseh trgovskih korporacij iz cele države. Otvoril ga je predsednik zagrebske trgovske zveze gosp. Ernest Grünwald, ki je po pozdravi vseh prisotnih, posebno odličnejših udeležencev ugotovil, da se kongresa udeležujejo zastopniki 69 trgovskih organizacij. Zatem je predlagal gosp. Grünwald, da se odpošlje Nj. Vel. kralju brzojavni pozdrav, kar so navzoči odobrili z burnimi klici živio kralj!

Po pozdravnih nagovorih zastopnikov oblasti in raznih trgovskih organizacij, med katerimi je omeniti ministra dr. Surmina, se je izvolilo po predlogu g. S. Alexandra naslednje predsedništvo kongresa: predsednik Ernest Grünwald, podpredsedniki: Fran Zepal, Ljubljana; Stevan Nastić, Skopje; Zarko Slepčević, Novi Sad; Dragoslav Stojanović, Beograd; Albert Kajon, Sarajevo; A. Rupp, Osijek.

Zatem so sledili referati. G. Milivoj Kerdić je referiral o Centrali trgovskih korporacij kraljevine SHS, g. Egon Bjeinski o prisilnem udruževanju trgovcev v trgovskih društvih, g. Klein o dogovoru glede edinstvenega nastopa na sarajevskem gospodarskem kongresu in g. Oskar Weiss o dogovoru glede edinstvenega nastopa na kongresu privatnih trgovskih korporacij celega sveta v Pragi. Za pretes teh vprašanj so se izvolile posebne sekcije, ki so na podlagi omenjenih referatov sestavile zavezne resolucije.

Danes se je kongres nadaljeval ter je pretresal delo sekcij. Resolucije so bile soglasno sprejete. Kot najvažnejši rezultat kongresa je smatrati zaključek I. sekcije, da se namreč osnuje Centrala trgovskih udruženj s sedežem v Beogradu. Predlaga za pravila kakor tudi izdelava pravilnika za delo centralne je prepričana Zvezi trgovcev Hrvatske in Slavonije v Zagrebu, ki je za početnica tega pokreta.

Druga resolucija se tiče vprašanja prisilnega udruževanja trgovcev v trgovskih društvih. Kongres prosi v svoji resoluciji vlado, da vnese v obrtni zakon odredbo, po kateri se mora vsaka oseba ali družba, ki se namerava baviti s trgovino, včlaniti v pristojno trgovsko udruženje, sicer naj se ji ne da obrtno dovoljenje.

Resolucija III. sekcije predlaga, da kongres brez omejitve usvoji načelo prisilne poravnave izven konkurence, ter zahteva, da se donese novi zakon o prisilni poravnavi, ki bi izključeval vsako zlorabo. O tem se je vršila ostra debata, katere zaključek objavimo jutri.

maga, Krispin laže, da sta pobegnila, a ju je skril v isto sobo. Polišinel mora pod pritiskom tujih in svojih interesov končno privoliti, da se ljubimca vzameta. Ljubeczen triumfira po zmagi zapletenih interesov.

V epilogu pravi Silvija: »V burki sto vi deli, kakor v burkah življenja, da gibljejo sloveske lutke koristi, plitke strasti, prevara in beda. Toda včasih se spusti do srca teh lutk tenka nit z neba — nitka ljubezni, ki daje lutkam ljudem nekaj božanskega in nam govori, da ni vse burka v burki...«

...poročali smo že, da je g. režiser Osipovič očitno storiš vso, da je bila burka suna nje in notranje prav izvrstno izrežirana. V prologu kaže Krispin lutkarsko gledišče in predstavi vse lutke; v igri sta le Leander in Krispin realna človeka, vse ostale osebe pa so lutke, toda diferencirane. Za to vrsto stilizacije pa del obojica še ni zrel. Igra je pretežka. Zato mislimo, da bi jim bilo realistično glumljenje i lažje i uspešnejše.

Morda bi bil uspeh tudi boljši, ako bi bila podelba ulog drugačna n. pr. Leander — Šaričeva, Krispin — Rogoz, kapitan — Cesar... Baje je bila prva repriza boljša. Zato moro o igralcih več po par reprizah.

Samo še nekaj: Igra naj se konča v vseh dejanjih, zlasti pa v 3. dejanju proti zaključku. Zakaj ta tekst je marsikje — »star in brbljav«

Premovanje goveje živine v Bohinjski Bistrici

se je vršilo dne 20. aprila. Na premovanje je bilo prigranilo 22 bikov, 66 krav in 40 telic, skupaj 128 glav. Uspeh premovanja je bil zelo povoljen. Prigrane so bile živili iz vseh vasi Bohinja, tudi s Koprivnika in Gorjuc. Razstavna kondicija govedi je bila zadovoljliva, predvsem pri kravah. O velikih župan je prispeval k temu premovanju znesek 5000 Din, a obe bohinjski občini posebej zneske po 1000 Din. Plemenjskih bikov je bilo premovanih 10. Prva nagrada za biko se je prisodila pos. Ivanu Pekovcu iz Stare Južine, Ivanu Rozmanu iz Bistenj in Martinu Torkarju iz Bistrice. Prve nagrade za krave so dobili: Lovro Zupan iz Savice, Martin Dobravec iz Češnjice, Liza Medja iz Kamenj, Martin Prezelj iz Ribč. Laza, Ivan Mencinger iz Stare Južine, Josip Prezelj iz Srednje vasi, Lovro Logar iz Bistrice, Ivan Repinc iz Broda, Janez Arh iz Bistrice in Simon Starč s Koprivnika, a za telice: Anton Mencinger iz Lepene, Ivan Rozman in Bitenj in Josip Sodja iz Češnjice.

Dasi znači uspeh tega premovanja v več pogledih napredek bohinjske govedoreje, je vendar težiti, da posvetijo Bohinjski tel glavni, oziroma edini panogi svojega gospodarstva večjo pozornost. V prvi vrsti bi morali s stalnim odhramenjem plemenjske živine zboljševati životne oblike govedi. To delajo lahko posamezniki, a glede na vsesplošni uspeh edinega uspešno, ako se organizira ves Bohinj v eni živinorejski združitvi s aglinim vodstvom in središčem v Bistrici. Bohinjski govedoreji je nujno potrebno stalno odhramenje najboljših in najlepših živili za plemo in evidenca teh živili s pomočjo rodovnika. Bohinjsko govedo se upravičeno odlikuje z veliko mlečnostjo. To govedo — zbog majhne težje in vobče slabejših krmilnih razmer v Bohinju — izkorišča krmu najdaljatelneje in je v tem oziru prvo med pasmami Slovenije.

Reja bohinjskega goveda more biti zelo dobičkonosna, ako je vnovčevanje sira količnik prida. Toda nujno potrebno je izenačenje in zboljšanje životnih oblik tega goveda, nujno je potrebna Bohinju živinorejska združba, ki bi dosledno vodila rodovnik. Od take organizacije bi Bohinj v bodočnosti ogromno pridobil tako glede kupčije z odbrano plemenjsko živino kakor tudi glede večje produkcije sira.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (27. t. m.) Turčija: baška, 5 vagonov 175; baška, ladja Kanak, 21 vagonov 180; ladja Donava, 8 vagonov 185; baška, maj-junij, 15 vagonov 200; ladja Begaj, 30 vagonov 190; sremska, 5 vagonov 185; bosanska, 5 vagonov 190. Tendence čvrsta.

Markovski letni sejem v Zagrebu (27. t. m.) Sejem je bil precej živahen. Računa se, da se je za inozemstvo kupilo okrog 10 vagonov goveje živine, in sicer za ČSR, Trst in Dunaj. Konji so se nakupovali za Italijo in Madžarsko. Posebno živahna pa je bila medsebojna domača kupčija. Za kg žive teže so notirali: bik 7 — 11, junice 1. 10 do 11.50, II. 9 — 10, junci 1. 12 — 12.50, II. 11 do 11.50, krave 1. 10 — 11, II. 7 — 8, III. 2.50 — 5, voli 1. 11.50 — 12 (izjemno 13), II. 10 — 11, III. 8 — 9, teleta 13.50 — 16, svinje, nepitane 12 — 13.50, pitane domače 13.25 — 15 Din. Konji 4000 — 15.000 D'n par po kakovosti. Krma: detelja 125 — 150, seno 1. 100 — 125, II. 75 — 90, otava 125 do 175 Din za 100 kg.

Ustanovitev blagovne borze v Somboru. Iz Beograda poročajo, da je ministarstvo trgovine in industrije dovolilo ustanovitev borze v Somboru. Kakor je znano, je obstojala doslej v Jugoslaviji le v Novem Sadu takšna borza, ki je bila izključno produktna borza. Somborska borza bo izključno kmetijska borza in namerava v najkrajšem času početi s poslovanjem.

Velik razmah tvornice žarule »Volte«. Naše domače industrijsko podjetje »Volta« d. d. Maribor, edina tovarna žarule v Jugoslaviji, si je s svojo najnovejšo metodo in svojim lastnim patentom osvojila še samo tujski trg, ampak tudi velika eksportna naročila za Ameriko, Anglijo, Avstrijo, vse balkanske države ter celo za Indijo. Tvrde je tako dobro zaposlena, da ne more več sprejeti nadaljnjih eksportnih naročil. Veliko povpraševanje po Voltinih žarulah potrjuje mnenje, da je izdelek došel na višino, da se lahko kosa z vsemi konkurenčnimi fabrikati. Vključ težkim razmeram in vključ občutni konkurenci od nemške strani, si je »Volta« pridobila dostojno mesto v naši industriji.

Premovanje plemenjskih bikov v aren Laško. Pri licencovanju plemenjskih bikov dne 1. 2. in 3. t. m. so dobili nagrade naslednji bikorejci: 4 državne nagrade po 500 Din: Ivan Seiti, Paneče: Josip Jenčič, Sp. Rečica; Runavc Silvester Rečica; Igričnik Alojs Brnca; 5 nagrad okrajnega zastopa po 400 Din: Fr. Škoberne, Polana; Teršek Anton, Harje; Martin Knez, Seveva Valentin Goršek, Breg; Potrata Franc, Trbovlje; 5 nagrad po 300 Din: Anton Pak, Dol (Jurkloster); Gaberšek Ivan, Globoko; Goter Anton, Doblatina; Knez Filip, Selo; Jožef Kandoli, Brece; 8 nagrad po 100 Din: Bnac Bezgovšek, Velke Grahovče, Rajh Jakob, Brodnice; Lapornik Jože, Žigon; Jager Boštjan, Trbovlje; Urbajs Miha, Praprotno.

Tvornica makaronov v Skopju. V začetku maja se bo v Skopju svečano otvorila nova tvornica makaronov. To je prva tvornica te vrste v Srbiji, a po svoji inšta-

laciji spada med najmoderneje stične tvornice v Evropi.

Obrtniški kongres v Novem Sadu se bo vršil 7. in 8. junija t. l. Zastopane bodo na njem vojvodinske obrtniške korporacije. Predmet zborovanja na tem kongresu bo med drugim vprašanje ustanovitve obrtne banke.

Sladkor cenejši. »Jugoslovanski Lloyd« poroča, da so sladkorne tvornice ponovno znižale cene sladkorju za 20 par pri kg. Dr. A. Cuvaj: Privredne komore u kraljevin SHS. V kraljevini ekonomske revije »Bankarstva« je izšla v zelo okusni opremi pod gornjim naslovom razprava generalnega tajnika zagrebske Trgovske in obrtniške zbornice, dr. Adolfa Cuvaja. Ta razprava je zlasti sedaj pred sarajevskim gospodarskim kongresom zelo aktualna. Pisec je omenil v svoji knjžici vse, kar v tem vprašanju more zanimati čitatelje. Cena 15 Din. Dobiva se v vseh večjih knjžarnah in pri glavni administraciji »Bankarstva« v Zagrebu, Marovska 30.

Dobave. Dne 5. maja se bo sklenila v pisarni Stalne vojne bolnice v Ljubljani direktna pogodba za dobavo svinjske masti, riža, zdroba, žlota, krompirja, testenin, sladkorja, kave, suhih češpic, kisa in namiznega vina. Odeljenje za morarico v Zemunu sprejema do 15. maja ponudbe glede dobave 1000 kg usnja (podplatov). Vrši se bodo naslednje ofertalne licitacije: 16. maja pri komandah mesta v Kraljevi in v Čakovcu glede dobave mesa za garnizije Kraljevice in Čakovca; 20. maja pri ravateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave razne opake; 23. maja pri direktili državnih železnic v Sarajevu glede dobave bukovega olja; pri direktili državnih železnic v Zagrebu glede dobave strojev, orodja itd. za električno in pogonsko napravo delavnice in kurilnice v Splitu. Predmetni oglasi so v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Položaj na češkoslovaškem hmeljskem tržišču je nestalen. Kakor javljajo iz Zateca, je bilo v početku prošlega tedna povpraševanje po hmelju zelo slabo, vendar pa je proti koncu tedna nekoliko oživelo. V soboto je bil precejšen promet. Cene kljub oživljenju tržišča postopno nazadujejo. Prvo vrstno blago je doseglo ceno 3550 Kč, dobro srednje blago pa 3400 do 3500 Kč za 50 kg. (V naši valuti bi torej stal 1 kg hmelja v Zatecu 125 do 130 Din).

Avstrijska trgovinska zbornica v Pragi. Kakor poročajo iz Prage, se snuje tamkaj avstrijska trgovinska zbornica, ki naj bi pospeševala trgovinske in splošno gospodarske odnose med Češkoslovaško in Avstrijo.

Obtok novčane v Češkoslovaški je nazadoval v tretjem tednu aprila za okroglo 268 milijonov Kč na okroglo 6954 milijonov Kč. Pred približno enim letom je bilo v obtoku še okrog 9000 milijonov Kč.

Borze

27. aprila.

LJUBLJANA. (Prve številke pomenijo povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajh kupčijske zaključke). Vrednote: 7% posojilo 0—61.5, Vojna škoda 160—0, Celjska posojilnica 210—212, Ljubljanska kreditna 217—0, Merkantilna 110—125, Praljednoma 800—905, Kreditni zavod 190—200, Strojne 0—135, Trbovlje 280—390, Vevče 100—118, Stavbna 265—280. — Blago: les: smrekovi, oziroma jelovi hlodi, od 25 cm premera naprej, 4 m dolžine fco naki, postaja 8 vagonov (230); remeljnit, 78/78, 99/98, 38/78, 4 m dolžine, monte, fco meja 600 —0; bukovo ožje, la, fco meja, 1 vagon (114); poljski pridelki: pšenica, avstralska, pariteta Ljubljana 0—470; otrobi pšenični: debeli, pariteta Ljubljana 0—220, drobni, par. Ljubljana 0—190; turščica zobata, promptna, par. Ljubljana 0—220; oves, makedonski, orig, fco vagon Ljubljana 330—345.

ZAGREB. Tendence v efektnih nespremenjena. — Devizno tržišče se je pričelo ta teden z zelo slabo tendenco. Blaga je na tržišču dovolj in so tečajem tekem borze zabeležili padec. Večja intervencija ni bila potrebna in je Narodna banka dajala le devize na London in Prago. Povpraševanje je bilo zmerno. Promet srednji. Notirale so devize: Dunaj 866—886, Berlin 1474.5—1489.5, Budimpešta 0.089—0.0879, Italija izplačilo 253.75—256.75, Kristijanija 985—995, London izplačilo 298.185—301.185, ček 298—301, Newyork ček 61.58—62.58, Pariz 320.3—325.5, Praga 183.08—186.08, Švica 1201—1211; v valute: dolar 60.9—61.9; efekti: bančni Litorale 57—60, Trgo 15—16, Es-komptna 105—106, Poljedelska 17.5—18, Kreditna Zagreb, 105—110, Hipo 59—60, Ju-go 97—98, Ljubljanska kreditna 230—235, Praljednoma 800—805, Slavenska 70—72, Narodna 3200—3600; industrijske: Seferana 550—585, Nihag 45—50, Gutmann 390—425, Slavonija 44—55, Trbovlje 385—390; državni: 7% posojilo 61.5—62.5, agrarne 30—30.5, Vojna škoda per kasa 160—161.5, obračun 160—161.

SEGRAD. Tendence v devizah slaba. Notirale so devize: Dunaj 874—877, Berlin 1475—1480, Budimpešta 867—870, Bukarešta 27.5—27.6, Italija 254—256, London 299—299.75, Newyork 62.05—62.1, Pariz 321—323, Praga 184.25—184.75, Švica 1203—1205.

CURIH. Beograd 8.30, Newyork 516, London 24.90, Pariz 26.72, Milan 21.13, Praga 15.325, Budimpešta 0.0072, Bukarešta 2.30, Sofija 3.775, Dunaj 72.70.

PRAGA. Beograd 54.125, Dunaj 476.25, Berlin 804.625, Rim 138.50, Budimpešta 4.645, Pariz 175.25, London 163.10, Newyork 33.75, Curih 655.

BERLIN. Beograd 6.73, Dunaj 59.07, Milan 17.19, Praga 12.42, Pariz 21.74, London 20.248, Newyork 4.195, Curih 81.35.

DUNAJ. Beograd 11.4115 — 11.4515, Berlin 168.78 — 169.38, Budimpešta 92.10 do 99.50, Bukarešta 3.1625 — 3.1625, London 34.2728 — 34.3725, Milan 29.06 — 29.18,

Newyork 709.35 — 711.85, Pariz 35.80 do 36.95, Praga 21.03 — 21.11, Varšava 136.15 do 136.65, Sofija 5.15 — 5.19, Curih 137.63 do 138.12; dinarji 11.37 — 11.43, dolarji 706.30 — 710.30, lire 29.02 — 29.22.

Sport

Beograd : Zagreb 2 : 1

Zagreb, 26. aprila.

Danes se je vršila v Zagrebu pred 5000 gledalci mesto napovedane reprezentančne tekme Jugoslavija : Turčija medmestna tekma Zagreb : Beograd za pokal JNS. Tekma je končala s rezultatom 2 : 1 (2 : 1) za Beograd. Dočim je Beograd glasom poročil beograjskih listov postavil svoje najmočnejše moštvo, ki je bilo sestavljeno iz 9 igralcev Jugoslavije in 2 igralcev BSK, ki je Zagreb postavil nekaj mlajših mošt, ki so se pa zelo dobro odrezale. Zlasti je treba omeniti levo krilo Pavelića in srednjega napadalca Premiera. V moštvo se je zelo opazala odsotnost znanega srednjega krila Rupca, ki ga vkljub svoji poštovovalni igri Munter ni mogel nadomestiti. V zagrebskem moštvo sta bila najboljša vratar Mihelič in stranska krila Hitrec in Remec. Zagrebsko moštvo se v prvem polčasu ni moglo znajti in je igralo precej raztrgano, v drugem polčasu pa je prevzelo inicijativno v svoje roke in jo obdržalo akoraj do konca. Moštvo Beograda je bilo zelo homogeno sestavljeno tehnično in kombinatorično boljše od zagrebskega, pred golom pa je preveč kombiniralo.

Potek igre je bil nastopni: Za v prvih minutah Zagreb močno pritiska in valed foula levega branilca gostov vodi po enajstmetrovki 1 : 0. Beograd prehaja od tega časa vse bolj v premoč. Kljub izborni obrambi Miheliča padeta v tem času dva gola za Beograd. Da niso imeli napadalci Beograda smole, bi bil poraz Zagreba gotovo večji. Levi half Zagreba Remec zapusti valed blesure igrišče 10 minut pred polčasom in Zagreb igra do polčasa z 10 igralci.

V drugem polčasu nastopi Zagreb v nekoliko spremenjeni postavi ter prevzame takoj inicijativno in je v premoč do 10 minut pred koncem igre, forsira izenačenje, vendar se vsi napadi razbijajo ob izborni obrambi gostov. Najboljšo priliko za izenačenje zamudi Götz, ki zastrelja neupravičeno diktirano enajstmetrovko. Sodil je g. Fabris dobro, vendar nekoliko prestrogo. Druga enajstmetrovka ni bila upravičena.

Jadran : Primorje 2 : 1 (0 : 0)

Nedeljska prvenstvena tekma je proti vsakemu pričakovanju končala s lepo in zasluženo zmago Jadrana, ki so je izkazali za ambicioznejše in odpornije moštvo. Primorje, ki je sicer imelo za to tekmo najlepše izgled, je moralo kapitulirati, kljub temu, da je Jadran nastopil v snatno oslavljeni postavi. Dejstvo je sicer, da tudi Primorje ni nastopilo v svoji najboljši postavi, kajti manjkali so Birs, Erman in Vindij, vendar pa tudi ostali igralci niso pokazali tiste odločnosti, ki mora prevevati vsako moštvo v prvenstvenem tekmovalju.

Jadran je bil stalno v premoči ter je Primorje večkrat naravnost blokirati. Rezultat bi bil za zmagovalce lahko še mnogo ugodnejši, da ni napad imel pred golom očitno smole. Navedeno kritičnih situacij pa je tudi rešil dobro disponirani vratar Jančigaj, ki ga je krepko podpiral branilec Slamič. Neumoren je bil tudi Vrančič, ostali pa niso zadovoljili. Slab je bil zlasti napad, čigar kombinacijske poteze je že v kalu udusila Jadranska obramba dvojica Pečnik-Strikberger. Pri Jadranu je bil najboljši Jannik na levem krilu.

Publike je bilo radi slabega vremena malo. Sodil je g. Vodišek za obe strani zadovoljivo ter nepristransko.

Concordia (jun.) : Ilirija (jun.)

3 : 1 (1 : 1)

V nedeljo je povabila Ilirija v Ljubljano izvrstno juniorsko moštvo zagrebske Concordije, ki uživa v Zagrebu slavo najboljšega mladinskega moštva. Mnenja smo, da so take tekme velikega pomena, kajti nudijo navadno prav lep sportni užitek in predkajajo v svoji fairnesi čisto tudi tekmovalja med prvimi moštvi. Za je v nedeljo deževno vreme pokvarilo lepe aspiracije za tekmo in je haš radi tega tudi udeležba bila zelo slaba.

Kljub temu pa je bila igra osobito v prvem polčasu zelo zanimiva in napeta. Zagrebčani so izpolnili v njih stavljenjo pričakovanje. Igra, ki jo goje juniorji Concordie je tehnično na višini, moštvo igra nizko prizemno igro ter zelo fair. Sicer so bili mladi zagrebški igralci nekoliko lažji, vendar niso tega izrabili. Duša moštva je bil srednji napadalec Pavelić, ki igra večkrat tudi v I moštvo. Poleg njega je izraziti igralec levo krilo, ki se odlikuje a tipičnimi prodori in lepimi centri. Notranji trio je igral v polju koristno, pred golom pa je odrekel. Obramba je bila trdna, vratar siguran.

Ilirski naraščaj je bil to pot znatno pod svojo formo. Moštvo se nikakor ni moglo igrati ter je predvedlo raztrgano igro, brez vsake veri in kombinacije. Zelo slaba je bila napadalna vrsta, ki je nebroj šans zastreljala. Odgovarjala je edino obramba in se je zlasti izkazal mladi vratar Ševnikar. Desni branilec Jenko ter krilec Košenina sta predvedla dobro igro, ostali igralci so bili razen Kreča na levem krilu izven forme. Sodil je g. Kramarič mirno in objektivno.

Maribor : Hermes 2 : 1 (1 : 0)

V nedeljski prvenstveni tekmi s ljubljanskim Hermesom v Mariboru je S. K. Maribor odnesel povsem zasluženo dve važni točki. Igra je imela izrazit značaj toja za točke. Tekma, od začetka do kraja živahna in interesantna, je zapustila ugoden vtis. Sodnik g. Frankl.

O mariborskem moštvo moremo reči, da konstantno napreduje. Je disciplinirano, vi-

grno, tehnično v igri s glavo in startu boljše moštvo. Napad je pridobil svoji nizki kombinaciji več uspešne prodornosti, toda tik pred golom neposrediv. Velik plus v napredu v igri nermamuje krileka vrsta. Obramba običajno dobra, levrstva je bil vratar.

Moštvo Hermes ni potrdilo svojega raznomenja. Tehnično kot posamezniki dobri, slabi je omeniti brata Pleša v obrambi in napadalni trio. Igra na moša s fizično prednostjo in raztrganost valed nedisciplinane etu umorila njihovo kombinatno igro.

Kratek potek igre: Takoj prevzema slavjato Maribor ter preide v lahke premoči. V 22. minuti zabije Vodeb neubranljivo v mrežo. Napadi se menjavejo, Hermes nastavlja enajstmetrovko. Za obe strani, slabi za Maribor ugodne šanse ostanejo neizrabljene. V 2. minuti drugega polčasa sprečakovane doseže srednji, napadalec Turina je večje daljave drugi in poslednji gol. Hermes depimiran popuša. Maribor se brci enajstmetrovke; takoj nato izključi valed nediscipliniranega vedenja sodnik levega halfa gostov. Igra se zaključuje v levrstvi premoči Maribora.

O tej tekmi smo dobili še druge poročila, ki pravi, da je smaga Maribora doela nezasičenost. Po tem poročilu je Hermes igral eno svojih najboljših tekem; slabi so je odlikoval notranji trio, ki je nepretrasto napadal mariborska vrata. Krilska vrsta je predvedla lepo ofenzivno igro. Valed tega je mariborska obramba imela mnogo plesa. Posamezni prodori Maribora so imeli uspeh v 16. minuti, ko je leva svest iz čišnega off side zabila prvi gol. V 3. minuti drugega polčasa zabije Maribor drugi gol. Kmalu nato diktira sodnik enajstmetrovko proti Hermesu, čigar kapetan protestira, a sodnik ga sodnik izključi. Kljub temu je Hermes še vedno v premoči. V mariborskem moštvo se morata pohvaliti oba branilca.

To poročilo pravi, da sodnik g. Frankl ni bil na svojem mestu. Zlasti mu očitna pogreška glede off side.

Is teh dveh poročil si je pač zelo težko ustvariti sodbu o tej tekmi.

Hazena Zagreb : Ljubljana

19 : 1 (12 : 1)

V nedeljo se je vršila v Zagrebu represna tančna hazenska tekma Zagreb : Ljubljana, ki je končala s nepričakovano visokim porazom za Ljubljano.

Lani v jeseni je Zagreb premagal Ljubljano v Ljubljani s rezultatom 9 : 2. Pričakovalo se je, da bo letos Ljubljana nudila Zagrebu večji odpor in dosegla častnejši rezultat. Zagrebčanke pa so s rezultatom 19 : 1 Ljubljano naravnost pregazile.

Društvi sta nastopili v sledečih postavah: Zagreb: Grčetić, Vidrih, Flick, Klokočič, Bonetić, Radonić, Tomljenović; Ljubljana: Kriach (Ilirija), Zanner, Zupančič (Atena), Oman, Bernik, Petan, Legan (vse Ilirija). Tekma je začela v ostrm tempu in takoj v prvih minutah sedi več golov v mreži Ljubljana. Zagreb napada s vzornimi pasi in se izkaže a hitrim in preciznim oddajem. V društvu Zagreba so odlikuje leva krilo Tomljenović, najboljša napadalka Jos goslavija, ki je zabila tudi največ golov (11). Ta igralka prihaja pred gol s neverjetno hitrostjo, poigra se malo s foga in gol že sedi. Obramba Zagreba je bila odlična, edino Klokočičevi se je posnelo pomanjkanje treninga.

V ljubljanski društvu je odrekel skoraj vse, izvrzmi Zupančičev, ki je bila najboljša naših igralk in male Petanove, ki še mnogo obeta.

Najslabši del, skoraj bi rekli nemogoča, je bila obramba Ljubljana. Kriacheva v golu je spustila skoraj vse, kar je prišlo na gol. Zannerjeva je obduovala lepo igro Zagrebčank in še lepše in sigurno streljanje na gol. Seveda tako ni mogla biti kos svoji nalogi. Omanova je tudi odpovedala in največja krivda za tako visok poraz leži na teh treh igralkah.

Igra Ljubljane je bila v polju skoraj tako dobra, kakor ona Zagrebčank, samo s to razliko, da streljajo Zagrebčanke na gol iz vsake pozicije, dočim je pokazala Ljubljana pred golom, kakor da sploh ne bi znala, kaj je hazena. Sodnik g. Bosner v splošnem zadovoljiv. Sprejadal pa je Ljubljani dva gola in Zagrebu tri nepravilno prisodil.

Druge nedeljske tekme

ZAGREB: Ferraria : Zagreb 3 : 0 (prvenstvena); prijateljski: Atena : Hašk rev. 2 : 1, Grafika : Amaterji 3 : 0.

BEGRAD: Olimpija : BSK 5 : 2 (1 : 1), Karagjorgje : Ruški Sportklub

Velikonočna križanka „Jutra“

Križanko so dalje pravilno rešili:

IZ LJUBLJANSKE OBLASTI

RADECE: Rovar Gizela, Bonač Anton, Haller Otmar, Pečnik Ivo, Hmelj Franc.

SODRAŽICA: Lovšin Iva, Ivanc Evgen, Erjavčeva Zora, Erjavčeva Ludovik, Niko Metoda, Ivanc Josip, Maurer Vida, Fajdiga Fran, Ivan Adolf, Drobnik Viktor, Vrblj Lade.

TREBNJE: Sita Ignacij, dr. Sterba F., Gregorčič Anton, Pehani H., Virant Josip.

STICNA: Čuček Amiljan, Sval Milan, Chromy Heliodor, Goršek Vida, Borštnik Josip, Poljanec Anton, Tratnik Fran.

CATEZ: Vidmar Anton, Šlajpah Neža, Hrovat Valči.

KOSTANJEVICA: Bučar Angela, Vrahič Rudolf, Zagorac Anica, Zagorac Fran, Pavlenč Ignacij.

GROŠUPNJE: Ferjan Minka, Ferjan Gustav, Lenč Ljudevit, Žitnik Alojzij.

BOROVNICA: Engelsberger Viktor, Jurček Jakob, Drakslar Zvonka, Zalar Drago, Gabrijel Stanko, Čelan Zdravko, Sessler Ana, Kessler Rudolf, Hrovatin Franc, Kessler Joško, Gabriel Drago, Hrovatin Jože.

RAKEK: Perko Andrej, Šušteršič Fran, Černič Andrej, Matičič Franc ml., Gornik Milko, dr. Perpar Stanko (Planina), Jerala Josip (Nova vas), Kolar Marica, Turšič Rudolf, Klauza Vera (Planina), Domicelj Ljilka.

CERKNICA: Znidaršič Marjan, Milavec Milan, Donat Marija, Knap Jakob, Peterlin - Batog Lojze, Podgornik Ciril.

ŽUZEMBERK: Obed Mimica, Poljanec Alojz, Jerše Ivan, Turk Franc, Potocnik Pina, Potocnik Gregor, Čuček Draga, Clemente Avgust, Ruth Anton.

KRSKO: Gaspari Tome, Stiplovec F., Kampuš Franjo, Silovinc Franc, Tavčar Marija, Turk Karl, Grakko Gredi, Vari Leopold, Rohman B., Krakar Lado, Vidmajer Slava, Černe Milena, Zohne Slava, Falkner Ljudevit, Istenič Vinko, Venčič Pavla, Jarec Ida, Guštin Stanislav.

METLIKA: Guštin Stanislav, Špan Vida, Kosič Ivanka, Mucha Božena, Zalar Jo-

ža. Novak Zdravko, Premer Vida, Barle Konrad.

CERKNICA: Milavec Miro, Končar Pavla, Bernčan Pepca, Bavdek Andja, Kenda Josip.

VISNJA GORA: Močnik Stane, Oroz-nik Elza, Groznik Vane.

MOKRONOG: Kolb Egidij, Kolb Albin, Vencelj Mira, Perko Minka.

Radovljica: Langus Alojz, Rožaj Janko, Pogačar Ivan, Presterl Ivo, Beznik Vinko, Koselj Celestina, Pangerc Malka, Koselj Jaka, Verzar Alojzij, Pogačnik Albin, Patik Leo, Menclinger Ivo, Miklavčič Franc, Zavadnik Anđel, Voves Mara, Miklavčič Marjan, Horvat Ljudevit, Mlakar Jaka, Pogačar Jaka, Pogačar Josi, Langus Janez.

RIBNICA: Bregar Ivan, Zupanec Slavka, Hočevar Stane, Grakar Joža, Lovšin Jože, Schiffer Lenka, Kliner, Smalc Polde, Petrič Rudolf, Smalc Stefanija, Picek Ivan, Picek Franc, Juvanc Stefan, Penko Joško, Beneš Josip, Arko Ivica, Gulič Mary, Pirih Karel, Požar Vavlar, Peterlin Danica, Debeljak Janez.

KOČEVJE: Renko Jožef, Osolnikova Minka, Wider Boris, Janežič Teja, Janežič Marjanca, Cirk Zdenka, Ljubič Vinko, So-nič Josip, Marušič Alojz, Sakič Mara, Jesih Cvetko, Gulič Dagmar, Rupnik-Find Ana, Bogataj Bogomir, Betriani Tončka, Hude Stanislav.

Šarabon Slavko (Tržič), Boie Zinka (Domžale), Logar Avgust (Medvode), Vogel-nik Tončka (Predtrg), Dobec Lenke (Tržič), Pitar Rudolf (Zalog), Kuhar Zora (Smarno), Šušteršič (Javornik), Velkavrh Ivan (Trojane), Brišar Ivan (Koroška Bela), Slapar Ivan (Tržič), Kovarčič Franjo (D. M. v Polju), Knez Rudolf (Lukovica), Sotšek Viktor (Brdo), Paternost Metod (Tržič), Stebi Mirko (Trojane), Logar Ivica (Boh. Bistrica), Lazar Anica (Poljane), Prestor Nikola (Kranjska gora), Bratina Mile-na (Voklo), Jamar Vinko (Poljane), Čibe-Drago (Ziri), Rant France (Stražišče), Slap-Pranja (Predvor), Petrovič Mara (Bled), Turk Anica, Vidic Vida, Janežič Je-lo, (Domžale), Juvan Mara (Medvode), Se-

rajnik Jože (Dovje), Oražem Ivan (Kranjska gora), Belčič Neti, Jeglič Fran (Bled), Smirnek A. J. (Kranjska gora), Smolej Ant. (St. Vid), Zavrli Valentin (Komenda), Petrič Saša (Bled), Ambrož Matevž (Stražišče), Hrbáčič Stefan (Lesce), Ribar Ivo, Ribar Viado, Erjavčeva Angela (St. Vid) Bohinc Fr. (Jesenice).

Smerlj Anica (Zir-ovnica), Čermak Vika (Domžale), Cerjak Irma (Bled), Ahačič Frida, Telban Franc, Kalinger P. (Tržič), Čadež Anton (Srednja vas), Pogačnik Franica (Dobrava), Bulovec Marija, Grošelj Pavla (Poljane), Perjančič Julija (Bled), Rebše Franja (Zir-ovnica), Božič Josip (Bled), Rebše Janko (Zir-ovnica), Vovk T. (Bled), Mayer Julij (Dob), Geč Josip (Zir-ovnica), Žerjav Franc (Podkuz), Rojina Vladimir (Stražišče), Pogačnik Pepca (Podnart), Škulj Lev (Dobrava), Zavrli Slavica (Kor-nenda), Bulovec Alojz, Osredkar Tončka (Bendunje), Pokoren Danica (Boh. Bistrica), Mlčunčič Rudi (Bled), Zavrli Avgustina (Komenda), Bohinc Franc (Jesenice), Vovčica Edgar, Tiringier Mira (Tržič), Vindi Ivan (Komenda), Penko Matko (St. Vid) Prosen Olga (Javornik), Zorjan Justina (Kranjska gora), Stanko Ana, Slavec Slavko, Zavašnik Rudolf (St. Vid), Macarol Jo-sip (Smarno), Slehta Marijeta (Laze) Cer-ne Stanko, Hrovat Tomo, Smole Franc (Kranjska gora).

Žvab Matevž, Anderle Ana (Lesce), Ru-delle Berta (Zalog), Lončar Ivanka (Tržič), Rovar Rudolf (Kočevje), Komac Anton (St. Vid), Zupan Matej, Černivec, Vrhunc Joža, Bitenc Drago (Bled), Peterlin Franca (Pred-dvor), Matjan Franca (St. Vid), Čuk Stan-ko, Zurbj Franjo, Orlic Franciška (Kranjska gora), Mlinar Lenca (Rateče), Vončina Milica in Jože (Boh. Bistrica), Slešič Marija (Dobrava), Krašovec Danilo, Košir Josip (Tržič), Pogačnik Pavel (Ljubno), Hotulec Gustav (Zir-ovnica), Štravs Josip, Ohtzel Miha (Kranjska gora), Hočevar Jožica (Bled), Čob Miha (Zir-ovnica), Tomše Ida (Tržič), Grebenc Ana (Zora), Vrankar Srečko (Domžale), Čadež Stanislav (Mok-nje), Hablan Danica (Trzin), Tušek Pavla (Predvor), Stalekar Ivan (Medvode), Zalar Slavko (Borovnica), Černe Cirila (Bled).

Pongračič Tončka, De Gleria Nada (Bled) Kersnik Nuša (Brdo), Prečern Ana (Begu-

nje), Lovšin Kristina (Golnik), Bajželj Jel-ca (Stražišče), Masterl Dinko, Bajželj Dra-go, Masterl Slavko, Bajželj Ivo, Bajželj Marjan (Stražišče), Dovžan Miloš (Luko-vica), Novak Cecilija (Hrušica), Čop Ivana (Zir-ovnica), Logar Lojze (Boh. Bistrica), Seršen Janko (Domžale), Kesler Marija (Bled), Pokorn Franc (Boh. Bistrica), Lu-dviger Miroslav, Kofutar Peter (Kranjska gora), Japelj Vanko (Tržič), Kalan Francka (St. Vid), Gros Marija (Klanec), Jeras Zvonka (Lesce), Kenda Peter (St. Vid), La-pajne Denis (Ziri), Gole Josip (St. Vid), Zore Franjo (Tržič), Ferjan Felč (Gor Logatec), Pirc Simon (Kropa), Dalla Valle Francka (Lesce), Kalan Meri, Ravhekar Franc, Babič Anton (Boh. Bistrica), Zavr-šek Franca (Borovnica), Bohinec Vera, Pun-tar Viljem, Treven Viktor (Bled), Lahajner Natalija (Brezje), Eržen Ela (Zapuže), Nie-fergall Janko (Lesce), Beruc Terezija, So-men Pavla (Lesce), Praprotnik Miroslav (Homec), Ušeničnik Olizela (Mengeš), Ppan Lev (Trzin), Kern Ivan (Cerkije), Štokar Milka, Peca Zora, Tratnik Ivan, Ušeničnik Mara (Domžale), Videtič Julij, Globočnik Poljka, Varšek Franc, Hofbauer Valter (Tržič), Bolle Ivan, Leban Friderik (Zalog), Urbančič Nada (Horjul), Pečar Jakob (Kranjska gora), Možina Ivan (Zir-ovnica), Jeglič Polde (Brezica), Pirc Slavica (Lip-nica), Schiffer Egidij (Brezica), Pister Jože (Podnart), Osana Herma (Sora), Bo-hinec Stanko (Medvode), Vrenko Ivan (Kro-pa), Drnjevič Dušan, Lenar Ivan (Jezer-sko), Zaplotnik Ivan (Kokra), Komac Min-ka, Smerdu Iva, Florjančič Milka, Muren Cirila, Rus Edvard, Štrunkelj Vinko (St. Vid) Črtanec Joško (Črnuče), Smolej Pančič (Kranjska gora), Huys Josip (Tržič), Go-gala Pančič (Horjul), Pucelj Iva (Dobre po-lje), Vedernjak Maks (Verd), Juvanc Vi-ado, Juvanc Franc (Mirna peč), Požar Ci-ril (Zalog), Korbar Jelica (Presterl), Jerina Ivan (Verd), Rus Cirila (Smarno pri Lit-lji), Prestor Ana (Vače), Tavčar Tomo (Lu-kovica), Petrič Jernej (Škofljica), Drašič Fran (Iška vas), Majzelj Anton (St. Jernej), Marinka Debelak (Smarno), Sever Vera (St. Jernej), Žen Ivan (Soteska), Jančar Albin (Smednik), Dequal Ciril (Dvor), Brgles Ivan, Lehman Emica (Cadam), Bo-hinec Jakob (Sv. Križ - Litija), Razpotnik

Albin (Semič), Gradišar Franc (Gradac), Benedič Ivan, Bulc Franjo (Mirna), Tav-čar Josip, Jerele Franc (St. Jernej), Berce Darinka (St. Janž), Cvar Andrej (Ortnek), Lapajne Vlasta (Ziri), Samec Fran (Krkaj), Baloh Franc (Medija - Iziške), Turk Zdrav-ko (Novi kot).

Jeglič Albin (Dovje), Zule Pavla (Ljub-ljana), Poljanec Zina (Smarno-Litija), Ma-carol Alojzij (Pirneč), Kronegger Rudolf (Črnuče), Macarol A. (Pirneč), Skok Stan-ko (Domžale), Škerjanec Jela (Zalog), Kor-bar Olga (Pristava), Bevc Hana (Boh. Bi-stricta), Steiner Marija (Jezerško) Podgorc Slavko (Predvor), Fabjan Hinko (Boh. Bi-stricta), Serkovič Matja (Dob), Kralj Ivan (Domžale), Musič Anton (Pristava), Sulcer Leopold (Kranjska gora), Poljanšek Fran (Lesce), Germek Anton (Krašnja), Pirc Vin-ko (Lipnica), Maselj Tinka (Zalog), Učakar Marija (Moravče), Zagar Ivan (Kamnagor-čica), Janša Marija (Boh. Bistrica), Snoj Ja-kob (Jelica) Smorčič Fran (Lesce), Bras An-ton (Radeče).

IZ RAZNIH KRAJEV:

Miki Slavko, Sv. Marjeta pri Moškanjcih; Nastrančič Boštjan, Vir p. Dob; Jamšek Ma-ra, Cerkno Italija; Osmeh Minka, Savski Marof; Gregorič D., Beograd; Plemelj Josip, Cerkno v Italiji; Zupan Nada, Ljubljana; Jentič Mileva, Ljubljana; Schweiger Janko, Knežovo Baranja; Šonc Zorislav, Maribor; Zupančič Arnold, Celje; Kladič Genca, Aflenz, Avstrija; Kunat Miron, Bedekovci-na, Hrvatska; Čadež Marjan, Ljubljana; Pirc Branka, Maribor; Garešič Stefan, Za-greb; Franka Jan, Maribor; Zunko Marija, Tezno; Gabrovce Elizabeta, Tezno; Lipsa Marija in Ada Vajdič, Celje; Miroslav Bo-ljan, Zagreb.

PERUTZ, KODAK, AGFA, HAUFF

plodno in filmsko, dramsko, komedijno, satirno, kodakom, vse foto-potrebnosti in fotografije aparatov, filmov, steklenic, kodak, agfa, hauff, zahtevajte cenik! 1078-4

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Pouk

Učiteljica klavirja
se išče za začelno. —
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod šifro 43493

Pozor

šivilje, krojači
in nešivilje!

Najnovejši sistem 1925 —
lahak, prekrasen, da se ga
lahko tudi šivilje s deseti-
letno izkušnjo in močnimi stro-
ji, majna nov tečaj!
Specialni pouk za bluze,
plaščne obleke (Mantelkleid),
kavčke, Ponk v silvanju, —
tiskanje in včevanje s de-
talno se preskribiranih —
od 27. t. m. Ob zaključku
se dobi svedočilo. — Od
ministrstva za trgovino in
obrt koncesionirana

KROJNA SOLA

Ljubljana, Židovska ul. 5.
Izpolnjevanje in razpolaganje
poljubnih krojev. 9487

Službe

(doba)

Moška moč
prevoznost, se sprejme za
damsko modno trgovino.
V postev pride samo popo-
stevanje in modni stro-
ji, agilen, predvsem dober
prodajalec, v starosti od 24
let naprej. Ponudbe s pre-
pisni sprejme na poštni
predal št. 22, Ljubljana.
9408

Dobro prodajalco

sprejme terika M. Titar,
Ljubljana. Pisarna ponudbe
na gornji naslov. 9136

Izurno kuharico

za polnoletno, sprejme
bistvo „Jutra“ v Kranjski
gori. — Službo je nastopiti
čim prej. 9279

Služkinja

ki ima samostojno kuhinjo
in ki bi opravljala vse ku-
hinjske dela, se sprejme a
1. majem. — Ponudbe na
naslov: Betka Zagar,
Sinja, Hrvatsko. 9277

Dekle

pridno in snažno, ki raz-
ume kuhinjo in druga hitna
dela v boljši hiši, se sprejme a
naslov. Naslov pove upr. „Jutra“. 9252

Postrežnica

razno in politeno, izjem
na dve uri popoldne. —
Naslov pove upr. „Jutra“. 9254

Boljša dekle

staro 19—24 let, se sprejme
a 14 dni staremu otroku.
Naslov pove upr. „Jutra“. 9194

Poštena prodajalka

se takoj sprejme. Naslov v
upravi „Jutra“. 9484

Izurno šivilja

se išče za takojšen nastop.
Naslov pove upr. „Jutra“. 9363

Sofer z izpitom

kateri bi tudi kot strojni
mojster deloval in šel za
za polnoletnost, se sprejme
za takojšen nastop. Oskrb-
niti grafično Jurkovič,
9490

Službe

(iščelo)

Strojovodja
strojnik in kurjač, izpražen,
več montiranja in ključav-
ništva, del, popravljanje
strojev in z električno pra-
ko se tudi v električni, išče
primerno in stalno službo.
Cenjena ponudba na upravo
„Jutra“ pod „Strojovodja“.
9078

Mesto blaginje

težko vestna, vplivna in za-
sejiva gospodinja. Naj-
raje v kakem mestu Hrv.
Primorja ali v Dalmaciji.
Blagohotne ponudbe na upr.
„Jutra“ pod šifro 43493

Iščem mesta kot pomoč

v kuhinjo
najraje na Gorenjskem. —
Naslov je poslati na upr.
„Jutra“ pod šifro 43493

Samostojna gospa

z dvodelno notranjo in eno-
letno v socialno stroko
spajaločo prakso, išče pri-
merne službe. Cenjena po-
nudba na upravo „Jutra“
pod „Takoj 4353“. 9242

Lesnim trgovcem

in industrijancem!
Štejni lesni manipulanti —
vezirani v vseh lesnih ma-
nufakcijah, več slovenske
nemške in italijanske gov-
voru in pisavi, s večletni
iskustveni spretnosti, smot-
ni pri nakupu in prodaji
lesnega materiala, odlo-
slovovalci ali akvizitniki. —
Nastopi lahko takoj. Po-
nudbe na upr. „Jutra“ pod
„Ostale“. 9248

Trg. pomočnik

železnar, vojaški prost,
tudi nastopiti trajno službo
v kakšni trgovini s mehan-
izmom na deli. Sprejme
tudi drago opremo. —
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod šifro 43493

Knjigovodkinja

in korespondentka, štel
premenljivo mesto. Sprej-
me takoj. — Ponudbe na
naslov: „Jutra“ pod šifro
43493

Dve gospodinjici

pošteni in snažni, štel
mesta v hiši, se sprejme a
naslov. — Ponudbe na
naslov: „Jutra“ pod šifro
43493

Prodaj

15 let star, politen star-
let, pričen in zanesljiv, s
petrarskega ljudsko šolo,
tudi vstopiti v trgovino
mehanizma blaga, boljši
ali v mestu, samo
da ima vsaj nekaj let
Naslov pri upravi „Jutra“
v Mariboru pod šifro 43493

Dekle iz boljša hiše

vajena nekaj kuhe in šiva-
nja, išče mesta pri boljši
družini. Gre tudi kot var-
nišni otrok. — Ponudbe na
upravo „Jutra“ pod šifro
43493

Pisarniška moč

samostojna — a petletno
prakso v lesni trgovini, več
slov., hrv. in srb. jezika,
strojopisja in knjigovod-
stva, išče mesto skladni-
ka, oskrbnika ali delo-
valca. Cenjena ponudba s
polnim naslovom je poslati
na upr. „Jutra“ pod šifro
43493

Kot skladiščnik

ali pisarniška moč, išče
stalno službo delaven in
zanesljive blagi del. po-
srednik, več vseh pisar-
niških del. — Cenjena po-
nudba pod „Jutra“ se sla-
na upravo „Jutra“. 9218

Zakonski par

srečnih let — išče stalno
primerne službe za takoj.
najraje pri šivilji ali kaj
primernejši. — Naslov pove
upravo „Jutra“. 9243

Kontoristinja

s enoletno prakso in dobi-
ni spretnosti, išče mesto —
gre tudi na delo. — Po-
nudbe na upravo „Jutra“
pod šifro 43493

Trg. pomočnica

stara 25 let, iz boljša ro-
bine, s večletno prakso,
več jezikov (srb., hrv.,
nemščina) službo a 1. avgu-
sta. Relektira tudi k
takovemu začetniku, ki bi mu
lahko obenem vodila manj-
še gospodinjstvo. Ponudbe
do 30. maja pod šifro „Zna-
čaj 4312“ na upr. „Jutra“
9496

Čevljar (invalid)

sprejme delo na domu pod
garancijo. — Naslov pove
upravo „Jutra“. 9209

Sladničarski

in medlarški pomočnik
išče službo. — Naslov pove
upravo „Jutra“. 9155

17letna deklica

išče mesta natakarice
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod „Pridna in politna“. 9517

Prodaj

Vrtne stole
prodaja najceneje Ro-
mana & Komp., Ljub-
ljana, Mirje 4. 164

Otroški vozički

SPORT
LJUBLJANA
se najljepši
ceni in naj-
boljši saloga
Prodaja na
obroke —
TRIDIMEN-
ZIONALNI
V B. L. to-
varna dvo-
koles in otroški vozički.
Ljubljana, Karlova c. 4.
Ceniki franke. 137

Štedilnik

citra in maselolna, se eno
prota na Grobčevem na-
brežju št. 18. 9445

Vsled preselitve

se prodaja nova oprema za
2 sobi in kuhinjo, po zelo
ugodni ceni. Stanovanje na
razpisno. — Naslov pove
upravo „Jutra“. 9412

Starinska kredenca

in vrtina, v skupni vred-
nosti 18.000 Din, se prodaja
za 7500 Din v Rotni dolini
pri Ljubljani št. 22, cesta V.
9167

Drva za kurjavo

(odroki od žage) po smer-
ni ceni — dokler traja ra-
zloga — se doba pri Ivanu
Siska, Ljubljana, Metelko-
va ulica 4. 9249

Lokomobil

30—24 HP, sistema Wolf,
v najboljšem stanju, se po
smeri ceni prodaja. Naslov
pove upr. „Jutra“. 9468

Od 100 Din dalje

nakupni sklaniti pri Ivi
Štiller, loga št. 10 (ob
Mahrovem železniku), Vodnikov
trg. 9270

Pek, parna peč

1 mešalni stroj (Telknet-
maschine) s 2 mesalnimi
kotli po 120 kg mesa, na
kolu, 2 vrtili, 2 hlače za
leš, 1 sračnik in več dru-
gih predmetov, se prodaja.
Pojasniti dele Fr. Zajec,
Zg. Siska 108. 9247

Damsko kolo

dobro ohranjeno — se po
zelo ugodni ceni prodaja.
Naslov pove upr. „Jutra“. 9269

Gnoj se prodaja

na Rimski cesti št. 5. 9548

Fotoaparat

6 x 9, dvojni anastigmat in
dvojni trikotnik, s vsami
potrebnišami, se ugodno
prodaja. Naslov pove upr.
„Jutra“. 9321

100 vrtnih miz

in druge malenkosti, se
prota na Metnem trgu 25,
1. nadst. 9321

Kupim

»Odol«
kupuje drogerija Anton
Krač, Sirova, Židovska ul.
št. 1. 170

Rabljeni ali nove hrastove

sode
od 100—250 l. kupim. —
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod „Soda“. 9250

Olinatih sodov

(Schmelzhäuser), praznih,
v cellem stanju, rahim pri-
bitno 200 komadov. —
Ponudbe na naslov: Drago
Radl, Novo mesto. 9183

Gospod

A. I. Kuprin:

Razžaljenje

(Razničen dogodek.)

Naj preidem k navdahnjenju! Goto, vo ste imeli priliko, častita gospoda, čitati o tatvinah, nadnaravnih po svoji zasnovi in izvedbi? V novinah jim dajejo v rubriki dogodkov navadno naslovo: "grandiozna tatvina" ali "genijalna lopovščina" ali "spreten čin zlikovcev". Ob takih prilikah buržuazni rodbinski očetje porjav! Ako bi se iz najdljivosti teh odpadnikov, njihovo čudovito poznanje ljudske psihologije, njihovo obvladovanje samega sebe, njihove nedosegljive igralske zmožnosti — ako bi se vse to usmerilo v dobro stran! Koliko bi lahko koristili ti ljudje in domovini! — No, že davno je znano, velesenceni gospodje, da je ustvaril nebeški stvarnik buržuazne rodbinske žute in zlate, da govore take običajne fraze in neokusnosti. Včasih se mi pripeti, — veste, mi, tatje, smo sentimentalni, — občudujem kje v Aleksandrovskega parku ali na morski obali krasen zaton solca. In vedno sem že vnaprej uverjen, da poreče kdo v moji bližini s povdankom: "Pa naj naslika tako umetnik, nihče in nikoli ne bo verjell!" — Teda se obrnem in vidim kajpada samozadovoljnega, rejeneja rodbinskega očeta, ki se raduje nad svojo lastno neumnostjo, dočim je izrekel tujo. Kar pa se tiče ljubezne družbe, gleda najo buržuazni rodbinski oče kot na pečene purane: odtrgal si si masten košček, jej ga lepo počasi kje sam zase in hvali Boga. Sicer pa ne gre za to. Sovražje do neokusnosti me je spravilo od predmeta, in prosim, da mi oprostite odvisne besede. Hotel sem reči, da genij in navdahnjenje, čeprav bi ne bila uporabljena v korist pravoslavne cerkve, kljub temu ostaneta redki in lepi stvari. Vse napreduje in tudi kraja ima svojo stvariteljsvo.

Naposled naš obit nikakor ni tako lahek in vesel, kakor bi se to zdelo na prvi pogled. Zahteva dolgotrajne skušnje, neprestane vaje, počasnega in

mučnega treniranja; obsega stotine gibčnih, previdnih trikov, nedostopnih najbolj spretnemu glumcu. Ker pa ne maram pred vami samo besedičiti, napravim takoj pred vami nekoliko poskusov. Zastran izvajalcev ste lahko brez skrbi. Vsi mi se sedaj nahajamo v zakonski prostosti in, dasi nas kot navadno opazujejo in poznajo vsakega krase albume vseh policijskih uradov, vendar se nam zaenkrat ni treba skrivati pred nikomur. Ako pa spoznate kdaj pozneje koga od nas pri drugih okoliščinah, vas prosimo še prav posebno, da postopate vedno v skladu s tem, kar vam velewa profesionalna dolžnost in državljanske obveznosti. Mi smo pa sklenili v zahvalo za vašo pozornost proglasiti vašo osebo lastnino za nedotakljivo, jo obleči v tatinski tabu. To-la k stvari.

Govornik se je okrenil in zapovedal: — Sisoj Veliki, prosim.

Ogromen sključen možak, z rokami do kolena, človek "rez čela in brez vrata", podoben zaspanemu semanjškemu Herkulu, je stopil naprej. Topo se je nasmihal in od zmedenosti praskal levo obrv.

Saj tu ni česa napraviti, — je rekel hripavo.

No, zani je tel govoriti gentleman v peskasti obleki, obrniti se k zboru: — Velesencena gospoda! Pred vami stoji eden izmed častitih članov naše organizacije. Po specialnosti je vlom-ljvalec s. r. in, železnih blagin in drugih shramb denarnih znakov. Pri svojem večernem poslu se včasih za taljenje kovine poslužuje električnega toka od naprave za razsvetljavo. Škoda, da tu nima na čem pokazati najboljših tehnik svoje umetnosti. Vsaka vrata najbolj komplicirano ključavnico odpre brezhibno. No, take vrata so najbrž z... enjena?

Vsi so se okrenili k vratom, na katere je visel kulise napis:

"Vstop za kulise je nezaposlenim osebam strogo prepovedan."

— Da, ta vrata so očitno zaklenjena, — je potrdil predsednik.

— Imenitno. Sisoj Veliki, bodite tako prijazni!

Saj to ni nič, — je rekel velikan leno in prezirljivo.

Pristopil je k vratom, jih najprej previdno potresel z roko, potem potegnil iz žepa nekaj majhen bliščeč instrument, napravil s njim sklonjen h ključavnici nekoliko skoraj neopaznih gibov in naenkrat vzravnal se, odprl vrata hitro in neslišno. Predsednik ga je opazoval z uro v rokah: vse skupaj ni trajalo več kot deset sekund.

Hvala, Sisoj Veliki, je vlijudno dejal gentleman v peskasti obleki. — Lahko odidete na svoje mesto.

Toda predsednik je izpregovoril nekoliko nemirno:

Oprostite. Vse to je zanimivo in zelo poučno, toda... povejte, ali je obsežna v profesiji vašega spoštovanega kolega tudi umetnost zaklepanja vrat? — Ah, mille pardons! — se je v naglici prikloplil gentleman. — Na to nisem pomislil. Sisoj Veliki, bodite tako dobri...

Vrata so bila takisto v hipu spretno in neslišno zaklenjena. Spoštovani kolega se je zibaje in nasmihaje vrnil k svojim tovarišem.

Sedaj bom imel čast pokazati vam umetnost našega tovariša, ki se peča z žepno tatvino po glediščih in na kolidorih, — je nadaljeval govornik. — Je še zelo mlado, toda po njegovem finem delu blode do gotove mere lahko presodili, kaj se lahko iz njega še razvije pri nekateri pridnosti. Jaša!

Temnopolt mladenič v modri svileni srjaci in lakastih škornjih, podoben ciganu, je ležerno stopil naprej in obistal blizu govornika igrar se s tvezmi pasu in veselo mežikaje z velikimi predrznimi črnimi očmi z žolto belino.

Gentleman v peskasti obleki je rekel prilizneno:

Gospoda... primoran sem prositi... ali bi se ne hotel kdo izmed vas... posoditi za majhen poskus? Zagotavljam vas, da bo to samo primer, takorekoč, igra...

In premeril je z očmi gledalce. Mali, debeluhasti, kot hrošč črni človek je

stopil izza svoje mizice.

— Na uslugo sem! — je rekel smejava.

Jaša! — je pokimal z glavo govornik.

Jaša je pristopil tik k advokatu. Sedaj mu je visel na levi, skrčeni roki blesteč, svilen, rožast šal.

V cerkvi na primer, ali, recimo, v buffetu in gledališču ali tudi v cirkusu... je začel s sladko naglico, — takoj vidim: tu gre frejer... oprostite, gospod, tudi vi ste tak frejer — to ni nič žaljivega. Zakaj frejer je bogat gospod, ki je dostojen in ničesar ne sluti. Najprej: kakšne predmete lahko ima? Predmeti so zelo raznovrstni. Navadno najprej ura z verižico. In zopet — kje? Nekateri jo nosijo v zgornjem žepu telovnika — tu-le, nekateri v spodnjem — tu-le. Denarnica pa tiči skoraj vedno v hlače. Denarnica je bogat gospod, ki ga redko kakšen možki nosi prave kamence. In jaz pristopim. Takoj se obrnem nanj vlijudno: gospod, dovolite, da si prižgem cigareto, ali še kaj, skratka začnem pogovar. In kaj je prva stvar? Prva stvar je, da mu gledam naravnost v zenice, takole, delujeta pa samo dva prsta, tasle in tasle.

Jaša je dvignil do svojega obraza dva prsta desne roke, kazalec in sredinec, in gibal z njimi.

Ste videli? Tasle dva prsta torej igrata vso muziko. In kar je glavno, pri tem ni ničesar čudovitega: ena, dva, tri — in gotovo! Vsak pameten človek se čisto lahko nauči. In to je vse! Cisto navadna stvar. Klanjam se.

Tat so je lahko obrnil, da bi odšel na svoje mesto.

Jaša! — je s povdankom in množično izustil gentleman v peskasti obleki. — Jaša! — je ponovil strogo.

Jaša se je ustavil. Kazal je advokatu hrbet, vendar je najbrž o nečem zgovorno spraveval s očmi svojega predstavnika, ker je le-ta mršil obrvi in zanimalno zmajeval s glavo.

Jaša! — je ponovil tretjič z izrazno grožnjo.

Eh! — je nevoljno vzklil mladi tat in se nerad zopet okrenil k advokatu. — Kje pa je vaša urica, gospod? je dejal nato s tankim glasom.

Ah, se je spomnil advokat.

No vidite, sedaj pa Jaša! — je nadaljeval Jaša očitalo: — ves čas ste zrlj na mojo desno ročico, medtem sem jaz z levo ročico izopiriral vašo urico. Glejte, ravno s temlo prstoma. Izpod šala. Zato ga tudi nosimo. Ker pa imate verižico, ki ni dosti vredna vrvice, najbrže v spomin od kakšne punčke, urica je pa zlata, sem vam verižico pustil za spomin. Izvolite, — je pristavil s vzdihom in mu pomolil uro.

To je pa bilo spretno! — je rekel zmeden odvnetnik. — Nit zapazil nisem.

S tem se pečamo, — je pripomnil Jaša ponosno.

Neprisiljeno se je vrnil k svojim tovarišem. Govornik je med tem srknil iz kozarca in nadaljeval:

Sedaj, častiti gospodje, vam sledeči izmed naših sotrudnikov pokaže nekoliko navadnih kvartopirskih obratov, ki se uporabljajo na sejmi, parafkih in železnici. S pomočjo treh kart, n. pr. z damo, asom in šestico, vam prav s lahko... Sicer pa so vas marama utrudili in poskusil, gospoda?

(Konec jutri.)

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15
Izdajatelj delniški
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari delniki so nanovo preobdelani.

HINKO FLORJANČIČ
bančni uradnik
VILMA FLORJANČIČ roj. REICH
poročena
Ljubljana, 25. aprila 1925

VELIKO OPOROČILO
razne poroke in vse v
železninski stroko spadajočih
predmetov po znatno znižanih
cenaah nudi trdica
Stanko Florjančič
železnina
Sv. Petra cesta št. 35.

KOKS
iz
najboljše anglež. premoga
nudimo po sledečih cenah:
koks orhovec . . . Din 110— 100 kg
koks kosovec . . . Din 100— 100 kg
koks la kosovec . . . Din 120— 100 kg
Pri večjih naročilih znaten popust.
Ljubljanska plinarica.

Kolizej-Oprema stanovanj
d. z. o. z.
Gospodstva cesta št. 13

Zelo ugodno prodam
več grosov
črnega čistila za
čevlje prvovrstne
znamke. Redka prilika.
Cenjene ponudbe pod „Takoj“
2290-a na upravo Jutra.

Prodaja parnega mlina.
Vsed delitve lastnine K. in N. braće Z. Popovića, prodamo pod
želo ugodnimi pogoji obstoječi parni mlin v Beogradu.
a) Zemljišče je veliko 7771 m² na oglu Karadjordjeve, Kameničke
in Bosanske ulice.
b) Skupna površina pod poslopji 3124 m.
c) Vselej mlinski stroji: 18 komadov dvojnih valjev; 6
dvojnih čistilnih strojev za zdrob, 4 filtri, 3 „Exhaustorji“ in „Klele
Stu smaschine“ s cilindrom za sortiranje, 11 največjih dvojnih „Plan-
sichter“; 14 detafer, 1 monitor kapacitete 180.000 kg; 22 največjih tri-
terjer; 4 lučilni stroji, 2 avtomatične tehnice itd.
d) stroja 2 stara parna stroja, eden 300, drugi 70 HP s kom-
pletno instalacijo.
e) Nov stroj in novi kazani: 2 nova parna kotla po 120 m²
kurilne površine (eden le v zidan v okt-bru lanskega leta, drugi prispe
v enem mesecu) s pritiskom od 12 atmosfer s ekonomiziranjem in pre-
grevalcem; 1 nov parni stroj (poslan iz lovarne, pričakujemo vsak dan
da prispe) ef. 550 HP (indic. 700 HP) poraba pare garant. 4,6 kg na uro
i konj. sila, teža tega stroja je 79.000 kg.
f) Kapaciteta mlina je 120.000 kg pšenice v 24. urah t. l.
Interesanti za ceno in pogoje naj se najkasneje do 15. maja t. l.
obrnejo na naslov: Milinovi Braće Z. Popovića A. D., Beograd. 2385-a

Azurira in entla
veliko v vseh barvah
Toni Jager-Cerne
Ljubljana, Dromi trg 1.

Najnovejša izna dba!
Brez kvarjenja blaga ko-
mično snasenje in
vaskovrstno brvanje
oblek
ANTON BOC
Ljubljana, Selovnjakova ul. 6
I. nadst. Glinco-Vite 46.

**Preobliko-
valnica**
Barborič - Zavisan
preoblikuje slam-
nikke po najnovejših
modelih; istotako
moške klobuke

Pomladanska prodaja!

BLUZE: športne bele, ceru, moderne . . . Din 98—
iz opal balista . . . Din 165—
iz pralne svile . . . Din 320—
iz surove svile . . . Din 225—
iz cre de China . . . Din 390—
JUMPER: volnen z dolgi rokavi . . . Din 48—
svilen z kratkimi rokavi . . . Din 118—
svilen z dolgi rokavi . . . Din 158—
APAŠKE RUTE . . . od Din 179— naprej
ROKAVICE od Din 19—, modne z štupo . . . od Din 34— naprej
VELIKA IZBIRA OTROŠKIH MAJIC IN NOGAVIC po znižanih cenah

A. Sinkovec nasl. K. Soss, Ljubljana Mestni trg 19.

Dospel je zopet PRAVI holandski KAKAO!
V Vašem interesu je, da uživate le prvotni KAKAO znamke
torej zahtevajte povsod pravi holandski KAKAO
GROOTES

Notar na deželi išče vsaj za mesec dni

substituta
Dopisi na upravo „Jutra“ pod „Notarski substitut“

Kdor hoče redno dobivati
Narodno enciklopedijo
naj isto **takoj naroči**. Cena zvezku za naročnike je Din 40.
Naroča se v knjigarni
Tiskovne zadrage v Ljubljani,
Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte).

Janko
Zapustil nas je danes jutraj ob tričetrt na 4 in odšel med nebeške kri-
tice naš preljubljeni sinček ozir. bratec
Pokopali bomo našega nepozabnega ljubljenčka v ponedeljek, 27. t. m.
ob pol 6. na mestnem pokopališču v Kranju.
Prosim Vas vse, ki sočustvujete s nami, da ohranite našemu predra-
gemu Jankotu ljubeč spomin.
Kranj, 26. aprila 1925.
Mr. Ph. Fran in Slavka Savnik, stari. **Bogdan Savnik, bratec**
Mesto vsakega posebnega obvestila. 2307-a

PALMA
Kavčuk podjetniki in PODPLATI
vzdržijo vsako vrsto, so prožni in hlapljivi.

Vsem,
ki hočejo dobro ka-
vo piti, priporočamo
izvrstno našo pravo
domačo
Kolinsko cikorkijo.

Proda se:
v lepem kraju pri sv. Miklavžu blizu Ormoža ob
srečni cesti v bližini vode ležeče posestvo z vilo in
viničarskem pospodsarskem poslopjem s pritlikino
ali brez nje. Zemljišče meri 7 ha, 70 a 91 m², od
kojega odpade na vinograde 3 ha 35 a 34 m², na
gozdove 2 ha 66 a 3 m² in ostanek na njive in vrt.
Posestvo je last dedičev Sueti ter se proda pod
ugodnimi pogoji. Vsa pojasnila daje pooblaščenec
dedičev
Dr. Vinke Ropotec
advokat v Mariboru

Perfekten nemški korespondent
državljan SHS spreten stenograf
in strojopisec, več knjigovodstva
in tako službe. — Ponudbe
poslati na upravo „Jutra“ pod
„Korespondent“ 376.

Mnogo denarja
prihranite, ako pred nakupom blaga za obleke, perila, uraja,
ovratnic, naglavljenih rut, šerp, obriskal, nogavic, odelj,
najrazličnejšega drugega blaga ter usnja običajne trgovino,
kjer so cene najnižje in sicer pri trditvi
„DANICA“, Majzel & Rajšelj
LJUBLJANA, Turjaški trg št. 1.
Otvoren!
Kupalištni hotel Roban Kr. Primorje
Lepo, čisto uredjene sobe. I. razredna obiskar!
Prvotno-restaurant — Terasa. Pension za stanom 80 Din dnevno.
Do sadnjega maja prejema se gosti i bez naručbal
Priporuča se A. Boranek, vlastnik.

Modistka
Z. Gorjanc & Co.
Ljubljana, Sv. Petra c. 27
poleg hotela Trsatnik
priporoča svoje ve-
liko zalogo vsako-
vrstnih
najmočnejših
damskih
klobukov
in slamnikov
Sprejema slamnike v
prekrovanje ter vsa
popravlja. Zaloga
špaterije-oblik
Postrežba točna
Cene najnižje
164-a

Dostojevski:
„Besik“
Br. Din 40, vezana
Din 52 brez poštnine.
Roman v treh delih,
preložil Vladimir Levstik
se dobi v knjigarni „Ti-
skovne zadrage“ v Ljub-
ljani, Prešernova ul. 54.
(Nasproti glavne pošte).